

Nr 74.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående definitiv löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. m.; given Stockholms slott den 5 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 februari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Möller, anför:

Då jag den 7 januari 1926 för Kungl. Maj:t anmälde frågorna om regleringen för budgetåret 1926—1927 av utgifterna under riksstatsens femte huvudtitel, anförde jag bland annat, att jag vid en senare tidpunkt komme att föreslå Kungl. Maj:t att till 1926 års riksdag avlåta proposition med förslag till definitiv löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. m.

I avvaktan härå hava i statsverkspropositionen beräknats dels ett särskilt ordinarie förslagsanslag till beredande av avlöning för nu angivna befattningshavargrupper å 2,600,000 kronor, dels ett extra anslag till tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare å 3,780 kronor och dels ett extra förslagsanslag till

flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare å 3,000 kronor. Därjämte har det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till extra provinsialläkares avlönande tillsvidare beräknats till nuvarande beloppet 25,000 kronor.

Jag anhåller nu att få till slutlig behandling upptaga frågan om definitiv löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare samt i samband därmed stående frågor om ny läkartaxa och om anslag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade å landsbygden m. m.

I min nu förevarande framställning ämnar jag behandla huvudfrågan, nämligen om den definitiva lönerogleringen för omförmälda befattningshavare.

Angående återstående två frågor kommer jag senare i dag att göra särskilda framställningar.

Inledning.

Enligt ett 1902 års lönerogleringskommitté tillställt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 juli 1921 har Kungl. Maj:t nämnda dag förklarar, att det kommittén den 3 december 1920 meddelade uppdrag i fråga om verkställande av utredning beträffande ny definitiv löneroglering för befattningshavare vid vissa grenar av den civila statsförvaltningen jämväl skulle omfatta förste provinsialläkare och provinsialläkare.

I sammanhang härmed föreslog departementschefen att ett av 1916 års provinsialläkardistriktkommitté utarbetat förslag till ny läkartaxa måtte överlämnas till medicinalstyrelsen för avgivande av definitivt förslag i ämnet, och uttalade departementschefen att, då frågan om höjning av läkartaxan intimt sammanhängde med en blivande definitiv löneroglering för provinsialläkarkåren, det syntes honom lämpligt, att lönerogleringskommittén och medicinalstyrelsen vid utförande av sina ifrågavarande uppdrag komme att samråda.

Lönerogleringskommitténs betänkande (nr 252) avgavs den 2 juni 1923. Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 26 januari 1923 har förste provinsialläkaren i Gävleborgs län A. J. Larson i egenskap av sakkunnig biträtt lönerogleringskommittén vid handläggning av förevarande ärende, med rätt för honom att utan att deltaga i besluten få avvikande mening antecknad till protokollet.

Medicinalstyrelsens förslag, som behandlar frågorna om läkartaxa och om lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade å landsbygden, avgavs den 8 juni 1923. Sedan styrelsen samma dag anbefallts att yttra sig över lönerogleringskommitténs förenämnda betänkande, avgav styrelsen yttrande häröver den 15 juni 1923, varvid styrelsen även överlämnade en till styrelsen inkommen skrivelse den 27 maj 1923 från styrelsen för svenska provinsialläkarföreningen.

Sistnämnda förening har även ingivit två till Kungl. Maj:t ställda, den 26 november 1924 och den 27 september 1925 dagtecknade skrivelser med hemställan om lönerogleringsfrågans snara avgörande.

Över de avgivna förslagen hava slutligen yttranden avgivits av samtliga förste provinsialläkare och av länsstyrelserna i samtliga län.

Ehuru frågan om löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare länge varit aktuell, har dock genomförandet av en dylik lönerog-

lering undanskjutits med hänsyn till de statsfinansiella förhållandena. I stället hava vissa provisoriska åtgärder vidtagits för att avhjälpa de svåraste olägenheterna av dröjsmålet härutinnan och underlätta rekryteringen inom nämnda kårer. Behovet av en definitiv lönereglering är emellertid alltjämt trängande, och det synes mig olämpligt att än ytterligare uppskjuta framläggandet av ett förslag till sådan reglering. Visserligen har den särskilt vid tillkomsten av nu gällande löneförmåner rådande läkarbristen på senaste tid ersatts av relativt god läkartillgång, men skola berörda kårer kunna draga till sig goda krafter, måste deras ekonomiska villkor ordnas genom en definitiv lönereglering.

Innan jag ingår på löneregleringsfrågan och vad därmed sammanhänger vill jag meddela några upplysningar rörande tillkomsten av nu gällande avlöningsförmåner för förste provinsialläkare och provinsialläkare samt behandla spörsmålet om fortsatt ökning av antalet ordinarie provinsialläkartjänster i riket.

Historik.

Sedan 1916 års provinsialläkardistriktsskommitté den 1 december 1917 avgivit betänkande i fråga om reglering av avlöningsförhållandena för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. m., anbefalldes 1902 års löneregleringskommitté genom remiss den 13 september 1918 att avgiva utlåtande i ärendet, såvitt anginge avlönings- och pensionsförhållandena för provinsialläkare med flera befattningshavare jämte därmed sammanhängande frågor, utom vad beträffade förslag till läkartaxa samt frågor om beredande av bostäder åt provinsialläkare och om storleken av ortstillägg eller andra förmåner till innehavare av svårbesättliga provinsialläkardistrikt.

Provinsialläkardistriktsskommittén 1917.

Den 13 december 1918 avgav löneregleringskommittén utlåtande i ämnet (kommitténs skriftliga utlåtande nr 148), däri kommittén, vad löne- och pensionsförhållandena för förste provinsialläkare och provinsialläkare beträffade, icke hade något att erinra mot provinsialläkardistriktsskommitténs förslag, vilket ock, på sätt i det följande omnämnas, lades till grund för proposition i ämnet till 1919 års lagtima riksdag.

Löneregleringskommittén 1918.

Vid den tidpunkt då löneregleringskommittén avgav nyssberörda utlåtande åtnjöto vederbörande tjänsteläkare å landsbygden avlöningsförmåner enligt bestämmelser, vilka i väsentliga delar daterade sig från år 1911. Sistnämnda års riksdag godkände nämligen, i anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under angiven förutsättning beträffande läkartaxan, följande avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med år 1912:

Avlöningsstaten av år 1911 m. m.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
	kronor	kronor	kronor	kronor	
1 förste provinsialläkare	4,000	2,000	600	6,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 " "	4,000	2,000	300	6,300	
1 " "	4,000	2,000	300	6,300	
1 " "	4,000	2,000	—	6,000	
12 " "	48,000	24,000	—	72,000	
1 " "	—	1,500	—	1,500	
7 " "	—	10,500	—	10,500	
Kronor	64,000	44,000	1,200	109,200	
1 provinsialläkare	3,000	1,000	1,000	5,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 " "	3,000	1,000	500	4,500	
11 " "	33,000	11,000	5,500	49,500	
1 " "	3,000	1,000	—	4,000	
173 " "	519,000	173,000	—	692,000	
Kronor	561,000	187,000	7,000	755,000	

I den sålunda fastställda avlöningsstaten skedde år 1914 den ändring, att nämnda års förra riksdag från och med år 1915 uppförde ett ortstillägg för provinsialläkaren i Pajala distrikt av Norrbottens län med 1,000 kronor för år; och medgav 1918 års lagtima riksdag, att å samma stat finge från och med år 1919 uppföras ytterligare 33 provinsialläkare utan ortstillägg.

Vid tidpunkten för lönerogleringskommitténs berörda utlåtande av den 13 december 1918 utgick ortstillägg med 1,000 kronor till en var av provinsialläkarna i två distrikt, nämligen Vittangi och Pajala distrikt, samt med 500 kronor till en var av provinsialläkarna i tolv distrikt, nämligen Ramsele, Hotings, Hede, Föllinge, Gäddede, Lycksele, Vilhelmina, Sorsele, Stensele, Överkalix, Jockmocks och Arjeplogs distrikt.

1917 års
riksdag.

I detta sammanhang må emellertid ock erinras, att 1917 års riksdag på extra stat för år 1918 anvisade visst maximibelopp till provisorisk förbättring av vissa provinsialläkares avlöningsförmåner (ortstillägg och flyttningsbidrag), samt medgav, att rätt till första ålderstillägget skulle kunna inträda redan efter tre år beträffande provinsialläkarna i vissa distrikt, nämligen Sorsele, Arjeplogs, Pajala och Vittangi, dock först sedan nämnda distrikt blivit med nya innehavare besatta.

1918 års
lagtima
riksdag.

Sistnämnda förmån tillade 1918 års lagtima riksdag jämväl provinsialläkaren i Tärna distrikt. För beredande av löneförbättring genom tillfälliga avlöningstillägg och flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare anvisade ävenledes 1918 års lagtima riksdag anslag å extra stat för år 1919. Denna löneförbättring avsåg flera distrikt samt innefattade tillägg i vissa distrikt med högre belopp än motsvarande löneförbättring för år 1918.

Här må ock erinras, att i proposition nr 312 till 1918 års lagtima riksdag riksdagens yttrande begärdes över ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag till ändringar i då gällande provinsialläkartaxa, enligt vilket förslag dittillsvarande avgifter skulle höjas ävensom utgå enligt s. k. glidande skala. I skrivelse den 8 juni 1918, nr 303, anmälde riksdagen, att den för sin del funnit den då gällande provinsialläkartaxan böra ändras på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, dock med viss mindre, i skrivelsen angiven jämkning.

Beträffande förste provinsialläkare utgingo av de i 1911 års avlöningsstat upptagna tre ortstilläggen det å 600 kronor till förste provinsialläkaren i Stockholms län och de å 300 kronor till vardera av förste provinsialläkarna i Västerbottens och Norrbottens län.

De i staten upptagna förste provinsialläkarna, som uppbyro tjänstgöringspenningar med endast 1,500 kronor, voro sådana, som jämte förste provinsialläkarbefattning skötte var sitt provinsialläkar-distrikt och, förutom sin provinsialläkaravlönning, åtnjoto berörda belopp i tjänstgöringspenningar såsom förste provinsialläkare. De län, där förste provinsialläkartjänst var förenad med provinsialläkartjänst, voro Uppsala, Södermanlands, Kronobergs, Gotlands, Blekinge, Hallands, Västmanlands och Jämtlands län.

Vad pensionsförhållandena beträffar bestämdes högsta pensionsunderlaget för provinsialläkare jämlikt beslut av 1914 års senare riksdag till 4,500 kronor och för förste provinsialläkare, som tillika var provinsialläkare, jämlikt beslut av 1913 års riksdag till 5,000 kronor.

Med de i 1911 års avlöningsstat upptagna lön och ålderstillägg för förste provinsialläkare utan provinsialläkar-distrikt utgjorde för dem i enlighet med lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension den 11 oktober 1907 högsta pension 5,000 kronor.

Rätt att komma i åtnjutande av hel pension inträder jämlikt 5 § i berörda lag — på grund av beslut vid 1911 års riksdag — för provinsialläkare vid 62 levnads- och 20 tjänstår och för förste provinsialläkare vid 65 levnads- och 23 tjänstår.

För åtnjutande av med förste provinsialläkar- och provinsialläkarbefattningar förenade avlöningsförmåner voro villkor och bestämmelser meddelade i kungörelse den 15 september 1911.

Såsom förut antytts framlade Kungl. Maj:t i proposition till 1919 års lagtima riksdag (prop. nr 116) förslag till reglering av avlöningsförhållandena för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. m., vilket förslag grundade sig på ovanberörda av provinsialläkar-distriktskommittén den 1 december 1917 avgivna betänkande i ämnet.

Vad då först avlöningsförmånerna till *provinsialläkarna* beträffar, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen, att desamma måtte, i enlighet med vad nyssnämnda kommitté föreslagit och löneruleringskommittén tillstyrkt, för det stora flertalet bestämmas till 4,700 kronor, därav 3,500 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, vartill skulle kunna komma två ålderstillägg å lönen, vardera å 500 kronor, efter respektive fem och tio års tjänstgöring.

Provinsialläkar-distriktskommittén hade emellertid, med erinran om de åtgärder som av statsmakterna vidtagits för att upphjälpa provinsialläkarnas inkomster i vissa svaga distrikt i sitt meromnämnda betänkande anfört, att kommittén funnit särskilda åtgärder i dessa distrikt alltjämt behövliga, om utsikt skulle kunna förefinnas att där erhålla provinsialläkare. I sådant hänseende hade kommittén föreslagit löneförhöjning genom ortstillägg och särskilda avlöningstillägg, flyttningsbidrag samt beredande av tidigare ålderstillägg. Ifrågovarande ortstillägg och särskilda avlöningstillägg skulle, enligt vad kommittén angav, utgå ej så mycket därför, att levnadskostnaderna uti dessa distrikt vore särskilt höga, utan fastmer emedan distrikten i allmänhet vore i flera avseenden besvärliga och inkomsterna där ringa. Kungl. Maj:t framlade ock förslag för riksdagen i nämnda hänseenden.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle ortstillägg eller särskilt avlöningstillägg eller bägge i förening utgå i vissa angivna distrikt samt med 500 respektive 1,000 kronor i ortstillägg och med 500 till 2,500 kronor i särskilt avlöningstillägg, varvid högsta sammanlagda beloppet av ortstillägg och sär-

1919 års
lagtima
riksdag.

skilt avlöningstillägg dock icke för något distrikt skulle uppgå till mera än 2,500 kronor.

Såsom nämnts föreslog Kungl. Maj:t 1919 års lagtima riksdag vidare, att flyttningsbidrag måtte i enlighet med vad förut varit fallet utgå till vissa provinsialläkare. I sådant hänseende innebar Kungl. Maj:ts förslag, att anslag till dylika bidrag måtte å extra stat anvisas för provinsialläkarbefattningarna i Los, Föllinge, Gäddede, Sorsele, Stensele, Arjeplogs, Arvidsjaur, Pajala, Vittangi, Tärna och Malåträskis distrikt, och skulle bidraget utgå med högst 800 kronor i Arjeplogs, Sorsele och Tärna distrikt samt med högst 600 kronor i övriga nu nämnda distrikt, allt enligt grunder som stadgats i kungl. brev den 29 juni 1917.

Enligt dessa grunder skulle flyttningsbidrag åtnjutas allenast vid flyttning till distrikt och endast en gång av samme provinsialläkare samt utgå med tre fjärdedelar av den verkliga, efter i orten gängse pris upptagna flyttningskostnaden från närmaste järnvägsstation till vederbörande läkarstation enligt verifierad räkning, dock med högst nyssnämnda belopp. Då emellertid flyttningsbidrag sannolikt icke komme att utbetalas till alla ifrågavarande distrikt under år 1920, syntes Kungl. Maj:t ett anslag av 4,000 kronor kunna anses för ändamålet tillräckligt, vilket belopp ock äskades av riksdagen såsom förslagsanslag.

Kungl. Maj:t föreslog slutligen såsom ock förut antytts beredande av tidigare ålderstillägg för vissa provinsialläkare.

Förslaget härutinnan innebar, att, i likhet med vad vid 1918 års lagtima riksdag medgivits, rätt till första ålderstillägg skulle inträda redan efter tre år beträffande provinsialläkarna i Sorsele, Arjeplogs, Pajala, Vittangi och Tärna distrikt. Berörda förmån skulle emellertid få åtnjutas först sedan distriktet blivit med ny innehavare besatt.

Vidkommande härefter avlöningsförmånerna för *förste provinsialläkare* innebar Kungl. Maj:ts förslag, att förste provinsialläkare, som icke tillika vore provinsialläkare, i allmänhet skulle erhålla en avlöning av 8,000 kronor, därav 5,000 kronor lön och 3,000 kronor tjänstgöringspenningar, vartill skulle kunna komma två ålderstillägg till lönen, vardera å 500 kronor, efter respektive fem och tio år.

Vad åter beträffar de förste provinsialläkare, som tillika vore provinsialläkare, föreslog Kungl. Maj:t, att dessa i allmänhet skulle, utöver sin avlöning som provinsialläkare, uppbära i egenskap av förste provinsialläkare en avlöning av 2,300 kronor, därav 1,000 kronor lön och 1,300 kronor tjänstgöringspenningar. Begynnelseavlöningen för sådan läkare skulle alltså utgöra (4,700 + 2,300) 7,000 kronor och slutavlöningen 8,000 kronor.

Till berörda avlöningsförmåner skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag tillkomma ortstillägg för förste provinsialläkarna i Stockholms, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, till förste provinsialläkaren i det förstnämnda länet med 600 kronor och i de övriga med 300 kronor vardera.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande proposition nr 116 förehade riksdagen till behandling, bland annat, en inom första kammaren väckt motion nr 152. I nämnda motion hade hemställts, att riksdagen måtte godkänna det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare med den ändring, att den årliga begynnelselönen för provinsialläkare sattes till 4,000 kronor och tjänstgöringspenningarna till 1,500 kronor förutom av Kungl. Maj:t föreslagna ålders-tillägg, ortstillägg och särskilda tillägg.

Till riksdagens vederbörande utskott hade därjämte inkommit en av Svenska provinsialläkarföreningens styrelse gjord framställning om förhöjning

av de avlöningsbelopp, Kungl. Maj:t föreslagit för förste provinsialläkare och provinsialläkare, ävensom åtskilliga framställningar från provinsialläkarna i de särskilda länen.

I sin skrivelse nr 6 A anförde 1919 års lagtima riksdag, att det syntes ådagalagt, att då rådande rekryteringssvårigheter å provinsialläkarbanan med nödvändighet påkallade en förbättring av löneförhållandena för ifrågavarande befattningshavare.

I fråga om provinsialläkarnas avlöning innebar, såsom av det föregående framgår, Kungl. Maj:ts förslag en höjning av förutvarande löneförmåner med 700 kronor, därav 500 kronor skulle läggas till lönen och 200 kronor, motsvarande ett till expenser beräknat belopp, skulle läggas till tjänstgöringspenningarna. Denna löneförhöjning fann riksdagen emellertid icke vara tillfyllest utan ansåg, att avlöningsförhöjningen för provinsialläkare, som icke tillika vore förste provinsialläkare, borde bestämmas till det belopp, som i ovanberörda motion nr 152 inom riksdagens första kammare föreslagits. Riksdagen fastställde sålunda begynnelselönen för dessa provinsialläkare till 4,000 kronor och tjänstgöringspenningarna till 1,500 kronor.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om ålderstillägg, ortstillägg och särskilda avlöningstillägg till provinsialläkarna gav icke riksdagen anledning till erinran.

För de förste provinsialläkare, som icke tillika vore provinsialläkare, hade föreslagits en avlöningsförhöjning med 2,000 kronor, därav 1,000 kronor skulle läggas till lönen och 1,000 kronor till tjänstgöringspenningarna, i sistnämnda belopp inbegripet 500 kronor till expenser; beträffande förste provinsialläkare med provinsialläkardistrikt hade föreslagits en höjning med 800 kronor utöver vad då utginge. Då i de till förste provinsialläkarna utan provinsialläkardistrikt föreslagna tjänstgöringspenningarna skulle ingå omförmälda till 500 kronor för expenser beräknade belopp, var det avsett, att den *avlöning*, som för dem föreslagits, skulle — fränsett ortstillägg och antalet ålderstillägg — överensstämma med vad då utginge till tjänstemän vid centrala verk med flera med avlöning efter tredje normalgraden. Mot förslaget i nu nämnda hänseenden fann riksdagen icke anledning till erinran.

Riksdagen godkände följande avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med år 1920:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Särskilt av-lönings-tillägg	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
1 förste provinsialläkare	5,000	3,000	600	—	8,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 " "	5,000	3,000	300	—	8,300	
2 " "	10,000	6,000	600	—	16,600	
1 " "	5,000	3,000	—	—	8,000	
11 " "	55,000	33,000	—	—	88,000	
1 " "	1,000	1,300	300	—	2,600	
1 " "	1,000	1,300	—	—	2,300	
6 " "	6,000	7,800	—	—	13,800	
Summa kronor	88,000	58,400	1,800	—	148,200	
1 provinsialläkare (tillika förste provinsialläkare)...	3,500	1,200	—	—	4,700	För provinsial-läkaren i Sor-sele och Tärna distrikt av Västerbottens län samt Arjeplogs, Pajala och Vittangi distrikt av Norrbottens län kan lönen efter 3 år och för övriga provinsialläkare efter 5 år höjas med 500 kronor. Efter ytterligare 5 år kan lönen ånyo höjas med 500 kronor.
7 provinsialläkare (tillika förste provinsialläkare)...	24,500	8,400	—	—	32,900	
1 provinsialläkare	4,000	1,500	1,000	1,000	7,500	
1 " "	4,000	1,500	1,000	1,000	7,500	
1 " "	4,000	1,500	500	2,000	8,000	
2 " "	8,000	3,000	1,000	4,000	16,000	
1 " "	4,000	1,500	500	1,500	7,500	
1 " "	4,000	1,500	500	1,500	7,500	
1 " "	4,000	1,500	500	1,000	7,000	
1 " "	4,000	1,500	500	500	6,500	
2 " "	8,000	3,000	1,000	1,000	13,000	
1 " "	4,000	1,500	500	—	6,000	
1 " "	4,000	1,500	500	—	6,000	
1 " "	4,000	1,500	—	2,500	8,000	
1 " "	4,000	1,500	—	2,000	7,500	
1 " "	4,000	1,500	—	2,000	7,500	
1 " "	4,000	1,500	—	1,500	7,000	
1 " "	4,000	1,500	—	1,500	7,000	
1 " "	4,000	1,500	—	1,000	6,500	
4 " "	16,000	6,000	—	4,000	26,000	
1 " "	4,000	1,500	—	500	6,000	
9 " "	36,000	13,500	—	4,500	54,000	
1 " "	4,000	1,500	—	—	5,500	
177 " "	708,000	265,500	—	—	973,500	
Summa kronor	876,000	327,600	8,000	34,000	1,245,600	

Anm. Pensionsunderlaget för förste provinsialläkare, som tillika är provinsialläkare, skall utgöra 5,000 kronor och för provinsialläkare 4,000 kronor, med förhöjning i förekommande fall av de i avlöningsstaten upptagna ålderstilläggen.

I samband med fastställandet av ovan intagna avlöningsstat godkände riksdagen av Kungl. Maj:t föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten upptagna avlöningsförmånerna, varjämte riksdagen dels från och med år 1920 höjde det å riksstaten för år 1919 uppförda ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, 997,200 kronor, med 396,600 kronor till 1,393,800 kronor, dels ock å extra stat för år 1920 använde ett förslagsanslag å 4,000 kronor att i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokoll angivna grunder användas till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare.

Den 13 juni 1919 utfärdades kungörelse angående omförmälda villkor och bestämmelser (nr 313).

Vid 1920 års riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag till ny avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, varjämte Kungl. Maj:t föreslog riksdagen anvisande av medel å extra stat *dels* för ersättning till förste provinsialläkarna för ökat arbete, för anlitande av skrivbiträde och för övriga expenser, ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare. *dels ock* till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare.

Kungl. Maj:ts i proposition nr 211 då framlagda förslag, i vad det angick avlöningsstaten, innebar, *dels* att förste provinsialläkarbefattningarna i de åtta mindre län, där år 1911 dessa befattningar ansåges böra förenas med provinsialläkartjänst, skulle skiljas från sådan tjänst och självständiga förste provinsialläkarbefattningar inrättas med en avlöning av 8.000 kronor, därav 5.000 kronor lön och 3.000 kronor tjänstgöringspenningar, samt tvenne ålders-tillägg, vardera å 500 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring, jämte, beträffande Jämtlands län, ett ortstillägg å 300 kronor, *dels* att i de åtta sålunda ledigblivna provinsialläkardistrikten åtta provinsialläkare skulle anställas med den för dessa läkare gällande avlöningen, *dels ock* att två nya ordinarie provinsialläkardistrikt skulle inrättas.

Vad beträffar Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel å extra stat för ersättning till förste provinsialläkarna för ökat arbete, innebar sagda förslag, att förste provinsialläkarna — vilkas arbetsbördan högst väsentligt ökats genom tillkomsten av lagarna angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar den 20 juni 1918 och om anställande av distriktsbarnmorskor den 28 mars 1919 samt den nya epidemilagen den 19 juni 1919 — skulle för år 1920 tillerkännas en tillfällig löneförbättring å 1.000 kronor, varav 700 kronor skulle anses motsvara lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar. För genomförandet av detta förslag krävdes ett anslagsbelopp av 24.000 kronor.

Vidkommande Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avsåg beredande av ersättning åt förste provinsialläkare för skrivbiträde, innefattade sagda förslag, att samtliga förste provinsialläkare, med undantag av förste provinsialläkaren i Gotlands län, skulle var och en erhålla ett anslag för att därmed avlöna det skrivbiträde, som kunde vara erforderligt. Detta anslag föreslogs utgå med olika belopp alltefter vederbörande läns storlek och svårskötthet och skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag utgöra: 300 kronor för en var av förste provinsialläkarna i Jämtlands, Uppsala, Hallands, Blekinge, Kronobergs och Västmanlands län, 700 kronor för en var av förste provinsialläkarna i Västerbottens, Norrbottens och Södermanlands län, 850 kronor för en var av förste provinsialläkarna i Örebro län, Göteborgs och Bohus län samt Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Skaraborgs, Östergötlands och Kopparbergs län, 1.000 kronor för förste provinsialläkaren i Stockholms län samt 1.500 kronor för en var av förste provinsialläkarna i Västernorrlands, Värmlands, Gävleborgs, Älvsborgs och Malmöhus län. Till förste provinsialläkaren i Gotlands län ansågs något anslag icke böra utgå, då det arvode, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle till honom utgå i form av tillfällig löneförbättring, på grund av detta läns ringa storlek och lättskötthet var relativt större än vad som föreslagits för förste provinsialläkare i de övriga länen. För beredande av skrivbiträde åt förste provinsialläkarna skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag erfordras ett anslag å 19.200 kronor.

Såsom nämnts föreslog ock Kungl. Maj:t 1920 års riksdag, att förste provinsialläkarna måtte tillerkännas ersättning för övriga expenser, nämligen för skrivmaterialier och telefon samt för hållande av expeditjonslokal. Det belopp av 500 kronor för varje län, som för det dåvarande var beräknat till expenser och som inbegripits i tjänstgöringspenningarna, ansågs nämligen enligt vad verkställd utredning givit vid handen vara otillräckligt. Enligt

Kungl. Maj:ts förslag skulle för samtliga förste provinsialläkare beräknas såsom ersättning för förhyrande samt uppvärmning och belysning av expeditionlokal 1,000 kronor samt för skrivmaterialier och telefon för förste provinsialläkarna i Uppsala, Kronobergs, Blekinge, Hallands, Västmanlands och Jämtlands län en var 300 kronor, för förste provinsialläkarna i Södermanlands, Jönköpings, Kalmar, Göteborgs och Bohus, Örebro, Västerbottens ävensom Norrbottens län en var 400 kronor samt för övriga förste provinsialläkare — med undantag av förste provinsialläkaren i Gotlands län, vilken ansågs icke böra komma i åtnjutande av ersättning för skrivmaterialier jämte telefon — en var 500 kronor.

Kostnaderna för nu sist angivna ändamål skulle bli respektive 24,000 och 9,600 kronor eller tillhopa 33,600 kronor. Efter avdrag av det belopp av 500 kronor, som då ingick i förste provinsialläkares tjänstgöringspenningar som expensersättning, erfordrades alltså för genomförande av Kungl. Maj:ts förslag ett anslag för »övriga expenser» å 21,600 kronor.

Å de sålunda ifrågasatta ersättningarna till skrivbiträde och expenser i övrigt skulle dyrtidstillägg ej utgå.

Det torde böra erinras, att enligt provinsialläkardistriktskommitténs förslag omfördälda ersättning för expenser borde utbetalas i samma ordning som befattningshavares lön och sålunda vid tjänstledighet och semester för förste provinsialläkaren tillkomma den ordinarie innehavaren av platsen, dock med skyldighet för denne att till vikarien upplåta expeditionlokalen — men ej till sovrum — samt därjämte utan kostnad för vikarien inom det för ändamålet anvisade beloppet tillhandahålla denne skrivhjälp, skrivmaterialier och telefon.

I ovanberörda proposition nr 211 till 1920 års riksdag framlade Kungl. Maj:t jämväl förslag om inrättande i varje län av en biträdande förste provinsialläkarbefattning, vars innehavare skulle hava att vid förste provinsialläkares bortovaro från stationsorten sköta det löpande arbetet å expeditionen.

Enligt meranämnda kommittés av vederbörande departementschef förordade förslag skulle dessa biträdande förste provinsialläkare i avlöningshänseende hänföras till fem klasser. Vid bestämmandet av den klass, till vilken de olika länen borde föras, hade hänsyn tagits till länens storlek, invånarantal och svårskötthet. Kostnaderna för anställande av biträdande förste provinsialläkare beräknades till 10,800 kronor årligen.

För beredande av flytningsbidrag åt vissa provinsialläkare föreslog Kungl. Maj:t slutligen i statsverkspropositionen vid 1920 års riksdag under femte huvudtiteln att å extra stat för år 1921 anvisa visst anslag.

I sin skrivelse nr 372 i anledning av propositionen nr 211 anförde 1920 års riksdag, att den i fråga om inrättandet av nya förste provinsialläkarbefattningar ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag i vad det avsåg samtliga län, där denna anordning då ännu icke genomförts, utom Gotlands län. Beträffande sistnämnda län hade det synts riksdagen, att, med hänsyn till befolkningens ringa antal och länets jämförelsevis obetydliga utsträckning, en särskild provinsialläkare i Visby distrikt icke för det dåvarande behöfve anställas. Givetvis borde — sades det — i sådant fall dåvarande arvode till biträdande förste provinsialläkaren i Gotlands län bibehållas. Enligt riksdagens beslut skulle förste provinsialläkaren i Gotlands län tillika vara provinsialläkare i Visby distrikt, med åtnjutande av avlöning såsom förste provinsialläkare.

Beträffande sättet för beredande av ersättning åt förste provinsialläkare för skrivhjälp m. m. hade riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts härutinnan gjorda framställning.

Vad anginge frågan om anställande av biträdande förste provinsialläkare syntes riksdagen en sådan anordning lämplig. I fråga om ersättningen till dessa biträden ansåg riksdagen, att densamma borde fastställas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag. Den till biträdande förste provinsialläkaren i Gotlands län utgående avlöning, som för det dåvarande bestreds från anslaget till allmän hälso- och sjukvård, borde enligt riksdagens mening jämväl utgå från det anslag, som bestrede avlöningen till övriga biträdande förste provinsialläkare.

I övrigt hade riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Det betonades i riksdagens omförmälda skrivelse, att den beslutade ändringen i fråga om förste provinsialläkartjänsten i Gotlands län innebure, att ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare för år 1921 upptoges med 5,500 kronor mindre (begynnelseavlöningen till en provinsialläkare) än som av Kungl. Maj:t föreslagits samt att extra anslaget till skrivbiträden m. m. samt anställande av biträdande förste provinsialläkare för år 1921 höjdes med 800 kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen anmälde, att den *dels* godkänt det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med år 1921, med den av riksdagen i fråga om förste provinsialläkartjänstens upprätthållande inom Gotlands län vidtagna ändring, *dels* från och med år 1921 höjt det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare med 57,500 kronor till 1,451,300 kronor, *dels* för skrivbiträde och övriga expenser åt förste provinsialläkare ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare, allt i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokoll angivna grunder, på extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 52,400 kronor, *dels ock* för skrivbiträde och övriga expenser ävensom för tillfällig löneförbättring under år 1920 åt förste provinsialläkare, allt enligt i statsrådsprotokoll angivna grunder, på tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 64,800 kronor.

I sammanhang härmed föreskrev riksdagen, att för åtnjutande av de i ovanberörda statförslag upptagna avlöningsförmåner skulle gälla vad i kungörelse den 13 juni 1919 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med år 1920 fastställda avlöningsförmåner för förste provinsialläkare och provinsialläkare funnes stadgat i fråga om motsvarande befattningar.

Vidare anmälde riksdagen i sin skrivelse nr 5, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning på extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag å 4,000 kronor att i enlighet med av riksdagen godkända grunder användas till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare.

I proposition nr 262 till 1921 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen, bland annat, *dels* medgiva, att å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare måtte från och med år 1922 uppföras ytterligare tio provinsialläkare, en var med en årlig avlöning av 5,500 kronor jämte två ålderstillägg å 500 kronor, *dels* att avlöningsförmånerna för förste provinsialläkare och provinsialläkare måtte höjas genom beredande av provisoriska lönetillägg, *dels* att rätten för vissa provinsialläkare att komma i åtnjutande av första ålderstillägget redan efter tre år måtte utsträckas till ytterligare tre provinsialläkare, nämligen till dem i Gäddede, Malaträsk och Arvidsjauris distrikt, *dels ock* att då gällande grunder för flyttningsersättning åt vissa provinsialläkare måtte för ernående av större effektivitet i vissa avseenden ändras.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag voro i huvudsak grundade på ett av provinsialläkardistriktskommittén avgivet, den 16 december 1920 dagtecknat betänkande.

I detta betänkande hade kommittén framställt förslag till förändring av extra provinsialläkardistrikt till ordinarie, till ordnande av bostadsfrågan för provinsialläkare å landsbygden samt till åtgärder för avhjälpande av den inom de norrländska länen rådande läkarbristen m. m.

I sistnämnda hänseende gick förslaget ut på en omfattande förbättring av förste provinsialläkares och provinsialläkares villkor genom ytterligare tillfällig löneförbättring, ny läkartaxa, ändring av bestämmelserna angående statsbidrag för lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, höjda lönetillägg, telefon- och flyttningsskostnadsersättning, förhöjd tjänstårsberäkning, tidigare ålderstillägg i vissa fall, förlängd semester m. m.

Då emellertid, enligt vederbörande departementschefs mening, en del av dessa förslag oundgängligen krävde ytterligare utredning, innan de kunde upptagas till slutgiltig prövning, förelades desamma icke 1921 års riksdag.

Beträffande frågan om förändring av extra provinsialläkardistrikt till ordinarie avsåg provinsialläkardistriktskommitténs förslag i denna del att 98 nya ordinarie provinsialläkardistrikt skulle inrättas, av vilka 10 distrikt skulle bildas av distrikt, som av kommittén förut (år 1917) föreslagits till extra, 81 bildas av 82 dåvarande extra distrikt och 7 nybildas. Det sålunda ifrågasatta antalet nya provinsialläkardistrikt skulle inrättas successivt under en tidrymd av 10 år och efter viss av kommittén föreslagen plan, vilken plan finnes intagen å sid. 9—11 i ovan berörda proposition nr 262.

Vid denna frågas anmälan inför Kungl. Maj:t förklarade sig vederbörande departementschef icke då vara beredd att taga ståndpunkt till kommitténs distriktsregleringsplan i dess helhet. Härför krävdes enligt departementschefs mening vidare utredning jämväl med hänsyn till att den statsfinansiella situationen manade att icke ikluda statsverket utgifter för framtiden i större omfattning än som kunde anses alldeles oundgängligt. Läkarfrågans å landsbygden dåvarande läge syntes dock departementschefen i allt fall kräva, att det, såsom kommittén i första hand föreslagit, från och med år 1922 inrättades 10 nya provinsialläkardistrikt. Vilka dessa distrikt skulle bliva, ansåg departementschefen icke böra då definitivt bestämmas utan borde det överlämnas åt Kungl. Maj:t att efter ytterligare utredning fatta beslut därom. Såsom förut nämnts föreslog och Kungl. Maj:t inrättandet av provinsialläkarbefattningar från och med år 1922 i sagda antal distrikt.

Vidkommande Kungl. Maj:ts förslag om avlöningsförhöjning för förste provinsialläkare och provinsialläkare, vilken förhöjning ansågs böra träda i kraft redan under 1921 års senare hälft, innebar sagda förslag, att provisoriska lönetillägg å belopp från 3,000 till 1,000 kronor skulle tilldelas innehavarna av provinsialläkartjänsterna i samtliga distrikt i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län, i Ramsele, Hotings, Junsele och Anundsjö distrikt i Västernorrlands län, i Los och Njutångers distrikt i Gävleborgs län, i Långavs och Skönneruds distrikt i Värmlands län, i Ullareds distrikt i Hallands län, i Ljugarns distrikt i Gotlands län samt i de för år 1922 till ordinarie distrikt ifrågasatta Edefors och Månsåsens distrikt, ävensom att provisoriska lönetillägg å 500 kronor skulle tilldelas samtliga övriga provinsialläkare i riket (med undantag av den i Visby distrikt) samt de blivande innehavarna av provinsialläkartjänsterna i de åtta återstående för år 1922 föreslagna distrikten.

Provisoriska lönetillägg å 1,500 kronor skulle tilldelas förste provinsialläkarna i Norrbottens och Västerbottens län och sådana tillägg å 500 kronor skulle utgå till samtliga övriga förste provinsialläkare i riket.

Av de ifrågasatta lönetilläggen skulle sju tiondelar anses motsvara lön och tre tiondelar tjänstgöringspenningar.

Kostnaderna för de av Kungl. Maj:t föreslagna provisoriska lönetilläggen för år 1922 skulle uppgå till 208,000 kronor. Denna summa ansågs dock, med hänsyn till att man knappast kunde påräkna, att samtliga provinsialläkartjänster hunne bliva besatta till 1922 års ingång, utan olägenhet kunna nedsättas till 200,000 kronor.

Enär emellertid även i mellersta och södra delarna av riket funnes provinsialläkar-distrikt, som visat sig vara synnerligen svårbesatta och där följaktligen ett lönetillskott utöver föreslagna 500 kronor skulle vara erforderligt, föreslog Kungl. Maj:t i enlighet med vederbörande departementschefs hemställan, att till Kungl. Maj:ts förfogande måtte ställas ett belopp av 20,000 kronor för att under provisorietiden möjliggöra en förhöjning, med lägst 500 kronor och högst 1,000 kronor, av de föreslagna lönetilläggen för sådana distrikt i nämnda delar av riket, där med hänsyn till provinsialläkarens i förhållande till andra provinsialläkares avsevärt lägre inkomster, svårartade kommunikationsförhållanden eller andra liknande omständigheter en ytterligare löneförbättring av Kungl. Maj:t prövades vara oundgängligen nödvändig. Därigenom skulle ytterligare ett antal av 20—40 provinsialläkar-distrikt kunna komma i åtnjutande av sålunda förhöjda provisoriska lönetillägg. Det för år 1922 av Kungl. Maj:t äskade anslaget för beredande av provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare utgjorde sålunda 220,000 kronor.

För beredande av dylika tillägg redan under 1921 års senare hälft föreslog Kungl. Maj:t därjämte riksdagen att å tilläggsstat för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, 100,000 kronor.

Såsom nämnts innebar Kungl. Maj:ts i proposition nr 262 till 1921 års riksdag framlagda förslag angående anslag till förste provinsialläkare och provinsialläkare jämväl förslag om ändrade grunder för flyttningersättning åt vissa provinsialläkare. Enligt Kungl. Maj:ts förslag borde sålunda de då fastställda maximibeloppen, 800 kronor och 600 kronor, borttagas och endast restriktionen om $\frac{3}{4}$ av verkliga flyttningskostnaden från närmaste järnvägsstation bibehållas.

Ersättning för flyttningskostnad hade dittills endast utgått vid flyttning till förut angivna elva distrikt. Enligt Kungl. Maj:ts i nu ifrågavarande proposition gjorda förslag skulle rätten till dylik ersättning jämväl tillkomma blivande ordinarie innehavare av provinsialläkarbefattningarna i följande distrikt: Överkalix, Jockmocks, Råneå och Edefors (då ifrågasatt nytt distrikt) i Norrbottens län, Lycksele, Åsele, Byske, Norsjö och Bjurholms i Västerbottens län, Hede och Månsåsens samt Stuguns distrikt (de två sistnämnda då ifrågasatta nya distrikt) i Jämtlands län och Ramsele i Västernorrlands län.

De av Kungl. Maj:t sålunda föreslagna ändrade grunderna för erhållande av ersättning för flyttningskostnad skulle enligt förslaget träda i tillämpning redan från och med den 1 juli 1921.

Under femte huvudtiteln (punkt 71) av statsverkspropositionen föreslog Kungl. Maj:t 1921 års riksdag att för skrivbiträde och övriga expenser åt förste provinsialläkare ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 52,400 kronor, att utgå enligt av riksdagen godkända grunder.

I skrivelse nr 313 anförde 1921 års riksdag i fråga om det i förberörda proposition nr 262 innefattade förslaget om nyinrättande av 10 provinsial-

läkardistrikt bland annat att, då förslaget stode i överensstämmelse med den uppfattning rörande en tillfredsställande anordning av läkarvården på landsbygden åt vilken riksdagen vid upprepade tillfällen givit uttryck, någon principiell erinran icke syntes vara att göra emot förslaget, sådant det då föreläge. Med hänsyn till det rådande finansiella läget borde man dock enligt riksdagens mening på detta område tillsvidare framgå med den största varsamhet, och riksdagen ville med styrka betona, att ett bifall till förslaget på intet sätt finge betraktas såsom något ståndpunktstagande till den av provinsialläkardistriktskommittén framlagda distriktsregleringsplanen. Riksdagen ansåge, att man under dåvarande förhållanden icke borde för detta ändamål åsamka statsverket utgifter i större omfattning än som efter prövning kunde befinnas oundgängligen nödvändiga. Riksdagen höll vidare före, att det borde överlämnas åt Kungl. Maj:t att efter ytterligare utredning bestämma, vilka de ifrågasatta nya provinsialläkardistriktet skulle bliva, och förutsatte riksdagen härvid såsom självfallet, att hänsyn i främsta rummet toges till de landsändar, där behovet i berörda hänseende gjorde sig starkast gällande.

Vad beträffade Kungl. Maj:ts förslag om förhöjning av avlöningsförmånerna för provinsialläkarkåren, ansåge riksdagen det vara uppenbart, att en dylik förhöjning vore ofrånkomlig, därest det erforderliga tilloppet till provinsialläkarbanan skulle kunna upprätthållas, och framför allt syntes denna utväg riksdagen nödvändig, då det gällde att erhålla sökande till de mera svårbesatta distriktet. Riksdagen hade sålunda funnit sig böra bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. I allt fall fann riksdagen en anordning med högre lönetillägg vara att förorda framför att, på sätt motionsvis inom riksdagen gjorts gällande, vidtaga en provisorisk höjning av läkartaxan.

Vidkommande Kungl. Maj:ts förslag om utsträckning av den vissa provinsialläkare tillkommande rätten att komma i åtnjutande av ett första ålderstillägg redan efter tre år samt om ändring av då gällande grunder för flyttningsersättning åt vissa provinsialläkare hade riksdagen mot sagda förslag intet att erinra.

I riksdagens skrivelse nr 313 anmäldes bland annat, att riksdagen *dels* medgivit att å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare finge från och med år 1922 uppföras ytterligare tio provinsialläkare, en var med en årlig avlöning av 5,500 kronor, därav 4,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, vartill skulle kunna komma två ålderstillägg å lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra jämväl med 500 kronor efter ytterligare fem år;

dels från och med år 1922 höjt det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare med 55,000 kronor till 1,506,300 kronor;

dels till provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 220,000 kronor, att användas på sätt Kungl. Maj:t bestämde;

dels till provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare på tilläggsstat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 100,000 kronor, att användas på sätt Kungl. Maj:t bestämde;

dels ock till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag å 10,000 kronor, att användas i huvudsaklig överensstämmelse med av vederbörande departementschef angivna grunder, ävensom medgivit, att även det för år 1921 för samma ändamål beviljade förslagsanslaget å 4,000 kronor finge från och med den 1 juli samma år användas enligt samma grunder.

Vidare anmäldes i skrivelse nr 5 A, att riksdagen, i enlighet med Kungl. Maj:ts framställning och i likhet med vad för år 1921 ägt rum, för skrivbiträde och övriga expenser åt förste provinsialläkare ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 52,400 kronor, att utgå enligt av riksdagen godkända grunder.

I anslutning till vad redan i propositionen nr 262 antyddes har Kungl. Maj:t genom brev den 7 oktober 1921 förordnat, att tillsvidare provinsialläkare i Gäddede distrikt i Jämtlands län, Tärna, Sorsele eller Malåträskis distrikt i Västerbottens län samt Arjeplogs, Vittangi, Pajala eller Arvidsjauris distrikt i Norrbottens län finge, därest han under en sammanhängande tid av minst ett år med goda vitsord innehaft ordinarie tjänst i något av omnämnda distrikt, i fråga om transport till annan provinsialläkartjänst tillgodoräknas berörda tid, intill fem år, såsom dubbel tjänstetid.

Efter förslag av Kungl. Maj:t medgav 1922 års riksdag, att å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare finge från och med år 1923 uppföras ytterligare tio provinsialläkare, en var med en årlig avlöning av 5,500 kronor — fördelade på sätt förut nämnts å lön och tjänstgöringspenningar — jämte två ålderstillägg å lönen å 500 kronor; och upptog riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag för tiden 1 januari—30 juni 1923 det ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare med ett belopp av 780,650 kronor.

Samma riksdag anvisade vidare i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag till provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare, att utgå på sätt Kungl. Maj:t bestämde, på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 ett förslagsanslag, högst, 114,000 kronor. Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag innebar, att dylika lönetillägg skulle även under sagda budgettermin utgå till då i staten uppförda befattningshavare enligt i huvudsak samma grunder som de för år 1922 gällande, ävensom med åtminstone det lägsta då utgående beloppet för år räknat eller 500 kronor till innehavarna av de tio provinsialläkartjänster, som Kungl. Maj:t föreslagit till nyinrättande från och med år 1923. Härjämte hade ett totalbelopp av 3,000 kronor, för år räknat, beräknats för ytterligare förhöjning av lönetillägg efter medicinalstyrelsens förslag.

1922 års riksdag anvisade ock på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 för skrivbiträde och övriga expenser åt förste provinsialläkare ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare ett förslagsanslag, högst, 26,200 kronor samt till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare i enlighet med av riksdagen godkända grunder ett förslagsanslag av 5,000 kronor.

I sistnämnda hänseende må erinras, hurusom medicinalstyrelsen i skrivelse den 3 augusti 1921 anfört, att vid en definitiv lönerreglering för provinsialläkarna frågan om flyttningsbidrag även torde komma att lösas och särskilt anslag för ifrågasvarande ändamål icke vidare bliva erforderligt. Under förutsättning att den definitiva lönerregleringen icke komme att föreläggas 1922 års riksdag, anhöll styrelsen, att ett anslag å 5,000 kronor, eller halva det för år 1922 anvisade beloppet, måtte äskas för tiden 1 januari—30 juni 1923. Vid anmälan inför Kungl. Maj:t av detta anslagsäskande anförde chefen för socialdepartementet att, då frågan om definitiv lönerreglering för provinsialläkarkåren icke syntes komma att föreläggas 1922 års riksdag, anslag för berörda ändamål borde äskas i enlighet med medicinalstyrelsens förslag.

Genom brev den 30 juni 1922 förordnades, att ansökning av provinsialläkare om flyttningsbidrag därefter skulle ställas till medicinalstyrelsen, som ägde att upptaga densamma till prövning och avgörande.

1923 års
riksdag.

I statsverkspropositionen till 1923 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen (femte huvudtiteln, punkt 66) att

dels medgiva, att å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare finge från och med år 1924 uppföras ytterligare fem provinsialläkare, en var med en årlig avlöning av 5,500 kronor — fördelade på sätt förut nämnts i lön och tjänstgöringspenningar — jämte två ålderstillägg å lönen å 500 kronor;

dels föreskriva, att för åtnjutande av de med sagda befattningar förenade avlöningsförmåner skulle gälla vad i kungörelsen den 13 juni 1919 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med år 1920 fastställda avlöningsförmåner och i därtill senare efter riksdagens hörande gjorda tillägg funnes stadgat i fråga om motsvarande befattningar;

dels ock vid bifall till vad sålunda föreslagits i riksstaten uppföra det ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare med 1,575,050 kronor.

I sin skrivelse nr 5 A, punkt 63, anmälde riksdagen, att den i sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, vari hemställts, att riksdagen måtte, med bifall i övrigt till vad Kungl. Maj:t under punkt 66 av femte huvudtiteln föreslagit, å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare från och med år 1924 uppföra ytterligare 10 provinsialläkare och i anledning härav uppföra det ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare med 1,588,800 kronor; och hade riksdagen beträffande antalet av de distrikt, som enligt riksdagens förmenande från och med år 1924 borde nyinrättas, ansett sig böra bifalla vad motionären i sådant avseende föreslagit. Riksdagen hade sålunda i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och ovanberörda motion medgivit bland annat, att å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare finge från och med år 1924 uppföras ytterligare tio provinsialläkare med av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsförmåner, och hade det ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare uppförts i riksstaten med 1,588,800 kronor.

Av 1923 års riksdag har vidare till provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare för budgetåret 1923—1924 anvisats ett extra anslag av 234,000 kronor att utgå på sätt Kungl. Maj:t bestämmer.

Tillika har, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, beviljats för skrivbiträde och övriga expenser åt förste provinsialläkare ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare ett extra anslag för sistnämnda budgetår av 48,400 kronor. I jämförelse med de belopp, för år räknat, som av föregående riksdagar beviljats för ifrågavarande ändamål, innebär sålunda 1923 års riksdags beslut i nämnda hänseende en mindre nedsättning, vilken i fråga om ersättningsarna för skrivbiträde och övriga expenser motiverats med det dåmera inträdda priset.

Slutligen har riksdagen till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare i enlighet med av riksdagen godkända grunder anvisat för samma budgetår ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

1924 års
riksdag.

Sedan medicinalstyrelsen i skrivelse den 28 augusti 1923 gjort framställning om inrättande från och med år 1925 av fem ordinarie provinsialläkar-tjänster, yttrade föredragande departementschefen vid anmälan av denna fråga i 1924 års statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkten 46), att han av

besparingsskäl ansåge sig förhindrad att tillstyrka uppförande å avlöningsstaten av nya dylika tjänster under budgetåret 1924—1925. Emellertid betonade departementschefen samtidigt, att denna åtgärd måste betraktas såsom tillfällig och att det vore hans förhoppning, att medel till fullföljande i nödig omfattning av förberörda regleringsplan skulle kunna å budgeten beredas snarast möjligt.

I sin skrivelse nr 5 A yttrade riksdagen, under punkten 47, att riksdagen vid den prövning riksdagen ägnat denna fråga under förhandenvarande ekonomiska förhållanden funnit sig böra ansluta sig till den av departementschefen intagna ståndpunkten. Riksdagen ville dock härvid i likhet med departementschefen uttryckligen betona, att uppskovet med nyinrättande av provinsialläkartjänster allenast vore av tillfällig beskaffenhet; och ville riksdagen uttala den förväntan, att anslag måtte kunna för ändamålet beviljas av 1925 års riksdag, varigenom uppskovet skulle kunna begränsas till endast ett halvt år.

Med bifall till av Kungl. Maj:t framställt förslag upptogs det ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare i riksstaten för budgetåret 1924—1925 till 1,616,300 kronor. I riksstaten för budgetåret 1923—1924 var anslaget, såsom förut nämnts, upptaget till 1,588,800 kronor. Anledningen till höjningen var den, att tidpunkten för inrättande av de utav 1923 års riksdag beslutade nya provinsialläkardistrikten bestämts till den 1 januari 1924, i följd varav anslaget för budgetåret 1923—1924 blivit höjt med endast hälften av det årsbelopp, 55,000 kronor, som erfordrades för avlöande av tio provinsialläkare, eller med 27,500 kronor. För budgetåret 1924—1925 måste anslaget sålunda ytterligare höjas med sist angivna belopp.

Det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till extra provinsialläkares avlöande nedsattes, med anledning av förslag utav Kungl. Maj:t, från och med sist angivna budgetår från 30,000 kronor till 25,000 kronor.

Samma belopp, som av 1923 års riksdag beviljats för skrivbiträde och övriga expenser åt förste provinsialläkare ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare samt till flyttningsbidrag, beviljades även av 1924 års riksdag.

1924 års riksdag anvisade vidare till provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare ett extra anslag av 238,000 kronor för budgetåret 1924—1925.

I 1925 års statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkten 48) gjorde Kungl. Maj:t framställning till riksdagen om inrättande av ytterligare tio provinsialläkartjänster från och med den 1 juli 1925. Vid bifall härtill skulle det ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare uppföras i riksstaten med 1,671,300 kronor.

1925 års
riksdag.

Framställningen i fråga blev av riksdagen bifallen.

Vidare beviljades anslag å 48,400 kronor till skrivbiträde m. m., 245,000 kronor till provisoriska lönetillägg och 5,000 kronor till flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare.

I såväl 1924 års som 1925 års statsverksproposition framhölls av vederbörande departementschef, att det av 1902 års löneregeringskommitté avgivna förslaget till definitiv löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare av sparsamhetsskäl icke kunde förordas till framläggande för riksdagen.

Vid 1925 års riksdag hava provisoriska bestämmelser meddelats angående bland annat förste provinsialläkares och provinsialläkares pension.

Tillfällig
löneförbättring
för tiden
1/1 1921—30/6
1926 m. m.

Enligt vad den ovan lämnade redogörelsen utvisar medgav 1920 års riksdag, i sammanhang med fastställande av ny stat för ifrågakvarande kårer, att tillfällig löneförbättring finge under sagda år utgå till förste provinsialläkarna med 1,000 kronor, för år räknat, därav 700 kronor motsvarande lön och 300 kronor motsvarande tjänstgöringspenningar. Dylig löneförbättring har jämväl för åren 1921 och 1922 samt budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 och budgetåren 1923—1924, 1924—1925 och 1925—1926 beviljats befattningshavarna i fråga med sagda belopp. Förslag därom hade av Kungl. Maj:t framlagts för riksdagen i propositionen nr 236 till 1921 års riksdag, i propositionen nr 126 till 1922 års riksdag, i propositionen nr 67 till 1923 års riksdag, i propositionen nr 146 till 1924 års riksdag och i propositionen nr 200 till 1925 års riksdag angående tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

Förutom ovanberörda löneförhöjningar ha förste provinsialläkare och provinsialläkare åtnjutit dyrtidstillägg enligt gällande bestämmelser.

För närvarande uppgår antalet förste provinsialläkartjänster till 24 samt antalet provinsialläkartjänster — med inräknande av de vid 1925 års riksdag beviljade — till 261. Antalet provinsialläkardistrikt är för närvarande 256. För en del av de tio tjänster, som senast beviljats, har Kungl. Maj:t ännu icke meddelat beslut om deras placering i distrikt.

Avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare ter sig alltså för närvarande på följande sätt:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Särskilt av-lönings-tillägg	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
1 förste provinsialläkare	5,000	3,000	600	—	8,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 " "	5,000	3,000	300	—	8,300	
3 " "	15,000	9,000	900	—	24,900	
1 " "	5,000	3,000	—	—	8,000	
18 " "	90,000	54,000	—	—	144,000	
Summa kronor	120,000	72,000	1,800	—	193,800	
1 provinsialläkare	4,000	1,500	1,000	1,000	7,500	För provinsialläkaren i Sorsele och Tärna distr. av Västerbottens län samt Arjeplogs, Pajala och Vittangi distrikt av Norrbottens län kan lönen efter 3 år och för övriga provinsialläkare efter 5 år höjas med 500 kronor. Efter ytterligare 5 år kan lönen änyo höjas med 500 kronor.
1 " "	4,000	1,500	1,000	1,000	7,500	
1 " "	4,000	1,500	500	2,000	8,000	
2 " "	8,000	3,000	1,000	4,000	16,000	
1 " "	4,000	1,500	500	1,500	7,500	
1 " "	4,000	1,500	500	1,500	7,500	
1 " "	4,000	1,500	500	1,000	7,000	
1 " "	4,000	1,500	500	500	6,500	
2 " "	8,000	3,000	1,000	1,000	13,000	
1 " "	4,000	1,500	500	—	6,000	
1 " "	4,000	1,500	500	—	6,000	
1 " "	4,000	1,500	—	2,500	8,000	
1 " "	4,000	1,500	—	2,000	7,500	
1 " "	4,000	1,500	—	2,000	7,500	
1 " "	4,000	1,500	—	1,500	7,000	
1 " "	4,000	1,500	—	1,500	7,000	
1 " "	4,000	1,500	—	1,000	6,500	
4 " "	16,000	6,000	—	4,000	26,000	
1 " "	4,000	1,500	—	500	6,000	
9 " "	36,000	13,500	—	4,500	54,000	
1 " "	4,000	1,500	—	—	5,500	
226 " "	904,000	339,000	—	—	1,243,000	
Summa kronor	1,044,000	391,500	8,000	34,000	1,477,500	1,671,300

Ökning av antalet provinsialläkare.

I skrivelse den 5 augusti 1925 har medicinalstyrelsen framhållit, att av de under åren 1921—1925 medgivna 40 nya provinsialläkardistrikten trettio inrättats intill den 1 augusti 1925. Samtidigt hade sedan augusti 1924 tre extra distrikt indragits. Genom de indragna distrikten hade 3,000 kronor i statsbidrag besparats statsverket, men som ett äldre distrikt i stället erhållit statsbidrag å 1,000 kronor, hade anslaget till bidrag till extra provinsialläkares avlönande i själva verket icke lättats med mer än 2,000 kronor. Antalet vakanta ordinarie provinsialläkartjänster var den 1 augusti 1925 tolv, och antalet extra provinsialläkartjänster, som voro vakanta, var samma dag tio. Någon svårighet att få de lediga ordinarie tjänsterna besatta föreläge icke för närvarande.

Medicinal-
styrelsen
5 s 1925.

Enligt riksdagens år 1924 uttalade mening borde ett uppskov med genomdrivande av provinsialläkardistriktsskommitténs regleringsplan om möjligt undvikas. 1925 års riksdags beslut visade ju även detta. Ett fortsatt inrättande av nya provinsialläkardistrikt borde därför enligt styrelsens mening ske även under instundande budgetår. Styrelsen ville därför föreslå, att tio nya ordinarie provinsialläkartjänster upptoges å ordinarie stat från och med budgetåret 1926—1927. Med anledning härav skulle det nuvarande ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, om det eljest förbleve oförändrat, för nämnda budgetår höjas med 55,000 kronor till 1,726,300 kronor. Ej heller vid detta tillfälle ansågo sig styrelsen böra framställa något förslag om inrättande av vissa angivna distrikt, utan syntes denna fråga böra lämnas öppen tills ytterligare utredning erhållits därutinnan.

Emellertid erinrar styrelsen därom, att 1902 års löneregleringskommitté i skrivelse den 2 juni 1923 efter visst samråd med styrelsen avgivit förslag till ny lönereglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare. Därest detta förslag komme att föreläggas 1926 års riksdag, borde nämnda tio nya provinsialläkartjänster upptagas i den nya lönestaten.

Någon ytterligare nedsättning av anslaget till bidrag för extra provinsialläkares avlönande hade styrelsen icke ansett för närvarande böra vidtagas. Först när flera extra distrikt med statsbidrag indragits ansågo styrelsen, att frågan om anslagets nedsättning åter borde tagas upp till prövning.

På sätt framgår av föredragande departementschefens i 1924 års statsverksproposition gjorda uttalande var det av honom då förordade och sedermera inträdda uppskovet med inrättande av nya ordinarie provinsialläkartjänster att betrakta såsom tillfälligt. På förslag av Kungl. Maj:t har även av 1925 års riksdag beslut fattats om inrättande av tio nya tjänster. Genom de under åren 1921—1925 tillkomna tjänsterna hava emellertid endast 40 av de av provinsialläkardistriktsskommittén föreslagna 98 nya tjänsterna blivit inrättade. Vid nu angivna förhållande finner jag mig böra förorda medicinalstyrelsens föreliggande förslag att från och med den 1 juli 1926 uppföra tio nya provinsialläkartjänster på ordinarie stat.

Departements-
chefen.

I det förslag till definitiv löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare, som jag nu ämnar framlägga, har jag följaktligen utgått ifrån, att provinsialläkarnas antal ökats med tio eller från 261 till 271.

Förslagsanslaget till bidrag till extra provinsialläkares avlönande synes mig på av medicinalstyrelsen anförda skäl tillsvidare böra till beloppet lämnas orubbat.

Förslag till definitiv löneroglering.

Vid framläggande av förslag till definitiv löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare torde till en början böra undersökas, huruvida eller i vad mån de nya avlöningsprinciper, som fått sitt uttryck i bland annat avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement med flera verk, kunna tillämpas jämväl å nu ifrågavarande läkarpersonal.

Förste provinsialläkare.

*Kortfattad
redogörelse
för gällande
avlönings-
grunder.*

Vad då beträffar förste provinsialläkarna må erinras, hurusom de enligt av riksdagen åren 1919 och 1920 beslutade avlöningsgrunder åtnjuta å ordinarie stat lön och tjänstgöringspenningar med sammanlagt 8,000 kronor, vartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, vartdera å 500 kronor efter fem och tio år. Därför utgår likaledes å ordinarie stat ortstillägg med 600 kronor till förste provinsialläkaren i Stockholms län samt med 300 kronor till var och en av förste provinsialläkarna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Det torde härvid böra erinras, att i tjänstgöringspenningarna inberäknats ett belopp av 500 kronor, avsett för bestridande av kostnader för expenser.

Med hänsyn därtill att förste provinsialläkarnas arbetsbörda väsentligt ökats genom tillkomsten av lagarna angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar den 20 juni 1918 och om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. den 28 mars 1919 samt epidemilagen den 19 juni 1919 hava samtliga förste provinsialläkare på extra stat från och med år 1920 tillerkänts särskild ersättning i form av tillfällig löneförbättring med 1,000 kronor.

Därför hava jämlikt medgivanden vid 1921—1925 års riksdagar provisoriska lönetillägg av extra anslag anvisats att utgå med 500 kronor till en var förste provinsialläkare med undantag av förste provinsialläkarna i Västerbottens och Norrbottens län, vilka vardera kommit i åtnjutande av dylikt tillägg å 1,500 kronor.

Slutligen må erinras, att förste provinsialläkarna från och med år 1920 tillerkänts ersättning för skrivbiträde ävensom för övriga expenser, nämligen för skrivmaterialier och telefon samt för hållande av expeditiionslokal, allt utöver den förut omförmälda, i avlöningen inberäknade ersättningen av 500 kronor för expenser. De ifrågavarande särskilda ersättningarna, vilka för olika län för närvarande bestämts till belopp, växlande mellan 450 och 2,250 kronor, bestridas av extra anslag.

I nedanstående tablå meddelas en sammanställning av de till förste provinsialläkarna å ordinarie och extra stat nu utgående avlöningsförmånerna — frånsett dyrtidstillägg — ävensom särskilda ersättningar för skrivbiträde och expenser dels före och dels efter den 1 juli 1923.

Tablå över förste provinsialläkarnas avlöningsförhållanden.

Befattningshavare	Lön och tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Till-fälligt löne-för-bättring (å extra stat)	Pro-viso-rikt löne-tillägg (å extra stat)	Summa be-gyn-nelse-av-lönning	Ålders-tillägg efter 5 och 10 år	Summa slut-av-lönning	Särskild ersättning för utgifter för skrivbiträde och övriga expenser utöver i avlöningen ingående, till 500 kronor beräknat belopp	
Förste provinsialläkaren i:								före ^{1/7} 1923	efter ^{1/7} 1923
Stockholms län...	8,000	600	1,000	500	10,100	500 + 500	11,100	2,000	1,800
Uppsala » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,100	1,000
Södermanlands » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,600	1,450
Östergötlands » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,850	1,660
Jönköpings » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,750	1,575
Kronobergs » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,100	1,000
Kalmar » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,750	1,575
Gotlands » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	500	450
Blekinge » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,100	1,000
Kristianstads » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,850	1,660
Malmöhus » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	2,500	2,250
Hallands » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,100	1,000
Göteborgs o. Bohus » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,750	1,575
Älvsborgs » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	2,500	2,250
Skaraborgs » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,850	1,660
Värmlands » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	2,500	2,250
Örebro » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,750	1,575
Västmanlands » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,100	1,000
Kopparbergs » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	1,850	1,660
Gävleborgs » ...	8,000	—	1,000	500	9,500	500 + 500	10,500	2,500	2,250
Västernorrlands » ...	8,000	300	1,000	500	9,800	500 + 500	10,800	2,500	2,250
Jämtlands » ...	8,000	300	1,000	500	9,800	500 + 500	10,800	1,100	1,000
Västerbottens » ...	8,000	300	1,000	1,500	10,800	500 + 500	11,800	1,600	1,450
Norrbottnens » ...	8,000	300	1,000	1,500	10,800	500 + 500	11,800	1,600	1,450

Av den lämnade redogörelsen för förste provinsialläkarnas nuvarande avlöningsförhållanden har det syns löneregleringskommittén framgå, att i fråga om nämnda befattningshavare något mera avsevärt hinder icke skulle behöva möta att i allt väsentligt tillämpa det avlöningssystem, som innefattas i avlöningsreglementet för statsdepartement m. fl. verk, varvid alltså avlöningen för förste provinsialläkare inom olika län skulle avvägas med hänsyn till levnadskostnaderna å stationeringsorten, vartill i vissa fall skulle kunna komma kallortstillägg.

Vad förste provinsialläkarna beträffar har löneregleringskommittén vidare utgått därifrån att, då särskilda anslag i varje fall måste beredas dessa tjänstemän för bestridande av kostnader för skrivhjälp och expenser, något belopp, avsett att till en del täcka kostnader för dylikt ändamål, icke vidare bör, såsom för närvarande är förhållandet, inberäknas i den egentliga avlöningen. Under iakttagande härav samt med beaktande av de till förste provinsialläkare nu under olika titlar utgående avlöningsbelopp har kommittén ansett ifrågavarande befattningshavares lön böra bestämmas i likhet

Löneregleringskommitténs förslag.

med vad som tillkommer befattningshavare i dåvarande 20:e nuvarande 30:e lönegraden, avdelningen B, i löneplanen för statsdepartementen, vilken lönegrad upptager fyra löneklasser med särskilda för sju olika ortsgupper fastställda belopp.

Löneplanen för förste provinsialläkare skulle alltså få följande utseende:

Löneklass	O r t s g r u p p						
	A	B	C	D	E	F	G
1	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
2	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980
3	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460
4	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460	11,700	11,940

Utöver lönen skulle, såsom förut antytts, för vissa förste provinsialläkare kunna komma kallortstillägg.

Avvikande
mening.

Beträffande detta kommitténs förslag har förste provinsialläkaren Larson anmält avvikande mening. Doktor Larson anför därvid följande.

»De förste provinsialläkarna tilldelade löneförmånerna, ehuru utgående i överensstämmelse med 20:e lönegraden, avdelning B, i löneplanen för statsdepartementen, torde enligt min mening vara otillfredsställande i förhållande till dessa läkares långa och dyrbara utbildningstid och till deras viktiga och omfattande arbete. En jämförelse med andra läkares inkomstmöjligheter måste härvid även tagas med i beräkning; de med förste provinsialläkarna jämställda stadsläkarna i landets större städer hava exempelvis utan undantag större löneförmåner än de nu för förste provinsialläkarna föreslagna. Då det därför kan bliva förenat med svårighet att vid ledighet få förste provinsialläkarbefattningarna besatta med fullt kompetenta personer, får jag, ehuru jag nogsamnt inser svårigheten att med nu gällande avlöningsprinciper åstadkomma något, utöver vad inom löneregeringskommittén föreslagits, dock förorda, att förste provinsialläkarna må komma i åtanke, om en avlöning efter högre lönegrad eller med tillägg till den nuvarande 20:e framdeles kommer att beslutas för andra med ifrågavarande läkare likställda tjänstemän.»

Yttranden.

I nämnda avvikande mening hava ett flertal förste provinsialläkare och länsstyrelser instämt ävensom svenska provinsialläkarföreningen på sätt framgår av dess skrivelse den 27 september 1925. Därjämte har framhållits, att skillnaden mellan de föreslagna lönerna för förste provinsialläkare och dem för provinsialläkare är alldeles för liten (1,000—2,000 kronor) och ej alls motsvarande de sistnämndas praktikinkomster. De låga lönerna skulle ytterligare försvåra den redan nu besvärliga rekryteringen av förste provinsialläkare. Lönerna borde även anpassas efter arbetets omfattning i de olika länen.

Medicinal-
styrelsen.

Även medicinalstyrelsen har i skrivelse den 8 juni 1923 uttalat önskvärdheten av att förste provinsialläkarnas löneförmåner kunnat sättas något högre än som föreslagits av löneregeringskommittén. Något yrkande i

sådant avseende har styrelsen med hänsyn till rådande depression för det dåvarande icke velat framställa.

I likhet med löneregleringskommittén anser jag hinder icke möta att å förste provinsialläkarna tillämpa i allt väsentligt det avlöningssystem, som innefattas i gällande avlöningsreglemente för statsdepartement m. fl. verk. Ej heller har jag något att erinra mot att nämnda befattningshavare sättas i 30:e lönegraden av gällande löneplan. Visserligen hava flera myndigheter framhållit, att förste provinsialläkarnas löner måste bringas i större överensstämmelse med deras arbetsbelastning i de olika länen än som genom förenämnda löneplacering med tillhörande ortsgruppering är möjligt. Jag vill emellertid erinra om att ortsgrupperna A och B praktiskt taget icke komma till tillämpning å förste provinsialläkarna med den ortsgruppering, som nu är gällande, och att sålunda begynnelselönen kan sägas vara 9,540 kronor i stället för 9,060 kronor. Härjämte läser kunna antagas att rekryteringen av förste provinsialläkare med hänsyn till nuvarande tillgång på läkarkrafter icke längre kommer att erbjuda några större svårigheter.

För förste provinsialläkarna bör såsom hittills beredas tillfälle att på statens bekostnad anlita skrivbiträde, anskaffa expeditionslokal och bestrida övriga expenser genom att särskilda medel ställas till förfogande. Enligt av Kungl. Maj:t i proposition till 1920 års riksdag angivna grunder skulle för skrivbiträden erfordras 19,200 kronor, för expeditionslokaler 24,000 kronor och för övriga expenser 9,600 kronor, eller tillhoppa 52,800 kronor. I likhet med löneregleringskommittén anser jag ingen reducering av dessa belopp böra äga rum. Erforderliga medel synas mig böra tagas av det ordinarie förslagsanslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare.

Från samma anslag synas mig även böra utgå arvodena, tillhoppa 11,600 kronor, till de biträdande förste provinsialläkarna. I denna kårs organisation finner jag ej skäl att för närvarande föreslå någon ändring.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit skulle förste provinsialläkarnas avlöningsförhållanden komma att te sig på sätt framgår av följande tablå.

Departements-
chefen.

Förste provinsialläkaren i		Orts- grupp	Begynnelse- avlönning	Slut- avlönning för manlig befattnings- havare	Särskild ersättning för skriv- biträde och expenser
Stockholms	län	G	10,500	11,940	2,500
Uppsala	»	E	10,020	11,460	1,600
Södermanlands	»	E	10,020	11,460	2,100
Östergötlands	»	E	10,020	11,460	2,350
Jönköpings	»	D	9,780	11,220	2,250
Kronobergs	»	C	9,540	10,980	1,600
Kalmar	»	D	9,780	11,220	2,250
Gotlands	»	C	9,540	10,980	1,000
Blekinge	»	D	9,780	11,220	1,600
Kristianstads	»	C	9,540	10,980	2,350
Malmöhus	»	E	10,020	11,460	3,000
Hallands	»	D	9,780	11,220	1,600
Göteborgs och Bohus	»	F	10,260	11,700	2 250
Älvsborgs	»	D	9,780	11,220	3,000
Skaraborgs	»	C	9,540	10,980	2,350
Värmlands	»	F	10,260	11,700	3,000
Örebro	»	E	10,020	11,460	2,250
Västmanlands	»	F	10,260	11,700	1,600
Kopparbergs	»	E	10,020	11,460	2,350
Gävleborgs	»	E	10,020	11,460	3,000
Västernorrlands	»	F	10,260	11,700	3,000
Jämtlands	»	G	10,500	11,940	1,600
Västerbottens	»	F	10,260 ²⁾	11,700 ³⁾	2,100
Norrbottens	»	G	(10,320) ¹⁾ 10,500 ²⁾ (10,695) ¹⁾²⁾	(11,760) ¹⁾³⁾ 11,940 (12,135) ¹⁾	2,100

¹⁾ Med kallortstillägg.

²⁾ Understiger nuvarande avlöning, minskad med 500 kronor expensmedel.

³⁾ » » » utan avdrag av 500 kronor expensmedel.

Provinsialläkarna.

Kortfattad
redogörelse
för gällande
avlönings-
grunder.

Vidkommande härefter provinsialläkarna äro grunderna för avlöningen & ordinarie stat av riksdagen godkända åren 1919—1925. Enligt dessa grunder utgår till flertalet provinsialläkare en begynnelseavlönning av 5,500 kronor, fördelad i lön och tjänstgöringspenningar. Till begynnelseavlönningen kunna komma två ålderstillägg, det första å 500 kronor efter fem år och det andra å 500 kronor efter ytterligare fem år. Till vissa provinsialläkare i de nordligaste delarna av landet utgår emellertid första ålderstillägget redan efter tre år. Förutom nyss angivna avlöning äga vissa provinsialläkare uppbära ortstillägg med 500 respektive 1,000 kronor eller särskilt avlöningstillägg växlande mellan 500 och 2,500 kronor eller ock såväl ortstillägg som särskilt avlöningstillägg. Det torde böra anmärkas, att av tjänstgöringspenningarna 200 kronor anses utgöra ersättning för kostnader för expenser.

Jämlikt medgivanden vid 1921—1925 års riksdagar hava extra anslag anvisats för provisoriska lönetillägg enligt Kungl. Maj:ts bestämmande till samtliga provinsialläkare med lägst 500 kronor och högst 3,500 kronor.

Tillika torde böra erinras, att riksdagen alltsedan år 1918 till Kungl. Maj:ts förfogande ställt extra förslagsanslag att i enlighet med senast år 1921 fastställda grunder bereda flyttningersättning åt provinsialläkare i tjugufem angivna distrikt.

En sammanställning av de till provinsialläkare för närvarande utgående avlöningsförmånerna å ordinarie och extra stat — fränsett dyrtidstillägg och flyttningersättning — meddelas nedan:

Tablå över provinsialläkarnas avlöningsförmåner.

Befattningshavare	Lön och tjänstgöringspennningar	Orts-tillägg	Särskilt avlöningstillägg	Provisioriskt löne-tillägg å extra stat)	Summa begynnelseavlönning	Ålderstillägg efter 5 och 10 år undantagsvis efter 3 och 8 år	Summa slutavlönning
192 provinsialläkare	5,500	—	—	500	6,000	500 + 500	7,000
Provinsialläkarna i Eringsboda, Orusts och Fastnäs distrikt	5,500	—	—	1,000	6,500	500 + 500	7,500
Provinsialläkaren i Indals-Lidens distrikt	5,500	—	—	1,250	6,750	500 + 500	7,750
Provinsialläkarna i Särna, Anundsjö, Trehörningsjö, Mörsils, Östersunds, Ragunda, Bräcke, Skellefteå, Vindelns, Robertsfors, Umeå, Nordmalings, Nederkalix och Gammelstads distrikt	5,500	—	—	1,500	7,000	500 + 500	8,000
Provinsialläkarna i Ullareds och Långavs distrikt	5,500	—	500	1,000	7,000	500 + 500	8,000
Provinsialläkarna i Hoverbergs, Svegs, Öjebyns och Älvsbyns distrikt	5,500	—	—	2,000	7,500	500 + 500	8,500
Provinsialläkarna i Ljugarns och Njutångers distrikt	5,500	—	500	1,500	7,500	500 + 500	8,500
Provinsialläkaren i Skönneruds distrikt	5,500	—	1,000	1,000	7,500	500 + 500	8,500
Provinsialläkarna i Burträsk, Gällivare och Harads distrikt	5,500	—	—	2,500	8,000	500 + 500	9,000
Provinsialläkaren i Ramsele distrikt	5,500	500	1,000	1,000	8,000	500 + 500	9,000
» i Junsele »	5,500	—	—	2,750	8,250	500 + 500	9,250
» i Byske »	5,500	—	—	3,000	8,500	500 + 500	9,500
Provinsialläkarna i Strömsunds, Åsele, Jörns, Haparanda och Bodens distrikt	5,500	—	500	2,500	8,500	500 + 500	9,500
Provinsialläkarna i Hammerdals och Råneå distrikt	5,500	—	1,000	2,000	8,500	500 + 500	9,500
Provinsialläkarna i Vilhelmina och Lycksele distrikt	5,500	500	—	2,500	8,500	500 + 500	9,500
Provinsialläkaren i Hotings distrikt	5,500	500	1,000	1,750	8,750	500 + 500	9,750
» i Månsåsens »	5,500	—	—	3,500	9,000	500 + 500	10,000
» i Stuguns »	5,500	—	—	3,500	9,000	500 + 500	10,000
» i Los »	5,500	—	2,000	1,500	9,000	500 + 500	10,000
» i Norsjö »	5,500	—	500	3,000	9,000	500 + 500	10,000
» i Hede »	5,500	500	500	2,500	9,000	500 + 500	10,000
» i Övertorneå »	5,500	—	1,500	2,000	9,000	500 + 500	10,000
» i Bjuholms »	5,500	—	1,000	2,750	9,250	500 + 500	10,250
» i Jockmocks »	5,500	500	500	3,000	9,500	500 + 500	10,500
» i Dorotea »	5,500	—	1,000	3,250	9,750	500 + 500	10,750
Provinsialläkarna i Föllinge och Stensele distrikt	5,500	500	1,500	2,250	9,750	500 + 500	10,750
Provinsialläkaren i Överkalix distrikt	5,500	500	500	3,250	9,750	500 + 500	10,750
» i Arvidsjaurs ¹⁾ »	5,500	—	1,500	3,000	10,000	500 + 500	11,000
» i Malåsträsk ¹⁾ »	5,500	—	2,000	3,000	10,500	500 + 500	11,500
Provinsialläkarna i Sorsele ¹⁾ och Gäddede ¹⁾ distrikt	5,500	500	2,000	2,500	10,500	500 + 500	11,500
Provinsialläkarna i Vittangi ¹⁾ och Pajala ¹⁾ distrikt	5,500	1,000	1,000	3,000	10,500	500 + 500	11,500
Provinsialläkaren i Tärna ¹⁾ distrikt	5,500	—	2,500	3,000	11,000	500 + 500	12,000
» i Arjeplogs ¹⁾ »	5,500	500	2,000	3,000	11,000	500 + 500	12,000

Anmärkning 1. Provinsialläkaren i Visby distrikt åtnjuter avlöning såsom förste provinsialläkare i Gotlands län.

Anmärkning 2. Medel till inrättande av ytterligare 6 provinsialläkartjänster, utöver ovan angivna 255 befattningar, hava beviljats vid 1925 års riksdag, men hava för dessa sex tjänster den 1 januari 1926 distrikten ännu icke blivit av Kungl. Maj:t fastställda.

¹⁾ Provinsialläkaren i distriktet kan efter 3 år komma i åtnjutande av första ålderstillägget.

Löneregleringskommitténs förslag till avlöningsgrunder.

Såsom förut nämnts har det syns löneregleringskommittén, att i fråga om förste provinsialläkare något mera avsevärt hinder icke skulle behöva möta att i allt väsentligt tillämpa det avlöningssystem, som innefattas i avlöningsreglementet för statsdepartement med flera verk, varvid alltså avlöningen för förste provinsialläkare inom olika län skulle avvägas med hänsyn till levnadskostnaderna å stationeringsorten, vartill i vissa fall skulle kunna komma kallortstillägg.

Annorlunda ställde sig enligt kommitténs uppfattning förhållandena beträffande provinsialläkarna. Även för framtiden borde vid avlöningens utmätande för provinsialläkarna levnadskostnaderna å stationeringsorten tillmätas en väsentligt mindre betydelse än sådana omständigheter som graden av vederbörande distrikts svårskötthet och storleken av den inkomst av enskild praktik läkaren kunde påräkna. Härvid erinras, hurusom provinsialläkar-distriktskommittén framhållit att de av samma kommitté föreslagna avlöningsformerna ortstillägg och särskilda avlöningstillägg skulle utgå ej så mycket därför, att levnadskostnaderna uti vissa distrikt vore särskilt höga, utan fastmer emedan dessa distrikt i allmänhet vore i flera hänseenden besvärliga och inkomsterna där ringa. Mot denna uppfattning hade varken från Kungl. Maj:ts eller riksdagens sida gjorts någon erinran.

Vid nu angivna förhållanden har det syns löneregleringskommittén lämpligast att, då givetvis provinsialläkarbefattningarna icke böra uppdelas på skilda lönegrader, fördela befattningarna å ett antal olika lönegrupper, varvid antalet lönegrupper syns kunna sättas lika med antalet ortsgrupper för andra befattningshavare eller sålunda till sju. Vid fördelningen av provinsialläkarbefattningarna å de nämnda lönegrupperna, vilken fördelning i likhet med ortsgrupperingen torde böra ankomma på Kungl. Maj:t, har kommittén, såsom redan är nämnt, ansett i främsta rummet hänsyn böra tagas till i vad mån distriktet kan anses svårskött eller ej samt storleken av de inkomster av enskild praktik, som kunna påräknas, men borde härvid även beaktas, om ock i mindre grad, levnadskostnader och i förekommande fall kallortsförhållanden.

För uppgörande av förslag till en dylik lönegruppering har kommittén beträffande vart och ett ordinarie provinsialläkar-distrikt genom vederbörande förste provinsialläkares försorg införskaffat detaljerade uppgifter i åtskilliga hänseenden. På grundval av nyssnämnda och andra tillgängliga uppgifter har inom kommittén, sedan samråd jämväl ägt rum med vederbörande förste provinsialläkare och andra sakkunniga personer, upprättats ett förslag till gruppering. I detta förslag hava de distrikt, som i avseende å tjänstgöringsförhållanden och inkomster av praktik m. m. kunnat anses normala eller jämförelsevis gynnsamt ställda, upptagits under lönegrupp I och de distrikt där förhållandena kunnat anses mest ogynnsamma under lönegrupp VII. Efter motsvarande grunder hava övriga distrikt inordnats i mellanliggande lönegrupper.

Redan i detta sammanhang har kommittén ansett sig böra framhålla, att vissa av de till VII:e lönegruppen hänfödda distrikten åtminstone för det då-

varande vore att anse såsom väsentligt mera vanlottade än övriga distrikt inom samma lönegrupp, och att fördenskull lönetillägg, utöver den ordinarie lönen, syntes böra tills vidare beredas innehavarna av dessa distrikt.

Efter angivandet av de huvudprinciper som sålunda synts kommittén böra läggas till grund vid löne reglering för provinsialläkare har kommittén övergått till frågan om de lönebelopp, som borde tillkomma ifrågavarande befattningshavare.

Härvid har det synts kommittén skäligt att, då av dessa befattningshavare likasom av förste provinsialläkarna måste krävas en långvarig och dyrbar utbildning, avlöningen icke tillmättes för knapp. Kommittén har i sådant hänseende erinrat, hurusom avsevärda avlöningsförbättringar under de senare åren tid efter annan ansetts böra vidtagas för att erforderlig rekrytering å provinsialläkarbanan skulle kunna vinnas, men att resultatet därav likväl befunnits otillfredsställande, om ock under den allra senaste tiden en förbättring inträtt. I betraktande härav har kommittén ansett sig böra för det stora flertalet provinsialläkare, nämligen de, som skulle tillhöra lönegruppen I, utgå från de lönebelopp, som vore fastställda för befattningshavare vid statsdepartement, tillhörande 16:e lönegraden, avd. B i dåvarande löneplanen (nuvarande 26:e lönegraden), och med stationeringsort inom ortsgrupp A. I likhet med vad för sistnämnda befattningshavare gällde skulle antalet löneklasser vara fyra.

Då vid den föreslagna fördelningen av provinsialläkartjänsterna i lönegrupper huvudsakligen andra förhållanden lagts till grund än vid den för statsdepartementen med flera verk gällande ortsgrupperingen, har det synts kommittén nödvändigt, att löneskillnaden mellan de särskilda lönegrupperna bestämdes till avsevärt högre belopp än som ansetts erforderligt vid enbart ortsgruppering. Under det att skillnaden mellan ortsgrupperna i 26:e lönegraden enligt avlöningsreglementet för statsdepartement med flera verk vore 240 kronor, hade för provinsialläkarnas vidkommande en skillnad mellan lönegrupperna av 420 kronor ansetts lämplig.

Löneplanen för provinsialläkare enligt kommitténs förslag ter sig därför sålunda:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1.....	7,140	7,560	7,980	8,400	8,820	9,240	9,660
2.....	7,620	8,040	8,460	8,880	9,300	9,720	10,140
3.....	8,100	8,520	8,940	9,360	9,780	10,200	10,620
4.....	8,580	9,000	9,420	9,840	10,260	10,680	11,100

Såsom förut antytts har kommittén ansett det erforderligt, att innehavare av vissa av de till VII:e lönegruppen hänförliga distrikten skulle tillsvidare erhålla tillfälliga lönetillägg utöver den enligt löneplanen utgående lönen. Enligt vad som framgår av den ovan meddelade sammanställningen av nu utgående avlöning till provinsialläkare äro ock för vissa distrikt för när-

varande fastställda avlöningar, som överstiga de av kommittén för VII:e lönegruppen föreslagna. De tillfälliga lönetilläggen hava synts kommittén tills vidare kunna bestämmas till 420 kronor för provinsialläkarna i Gäddede, Malåträsk, Pajala, Sorsele och Vittangi distrikt samt till 840 kronor för Arjeplogs och Tärna distrikt. Med hänsyn till dessa tilläggs tillfälliga karaktär syntes desamma böra bestridas från extra anslag.

Då kommittén ansett sig kunna för provinsialläkarna förorda de lönebelopp, som i det föregående angivits, har kommittén utgått från att nu gällande taxa för arvode för enskild sjukvård och för intyg, meddelade på enskild begäran, ävensom för vissa tjänstförrättningar icke undergår sådana mera betydande förändringar, som skulle för provinsialläkarna kunna medföra avsevärda inkomstförhöjningar. Kommittén har dock härvid icke velat motsätta sig, att vissa jämkningar företagas i avseende å berörda taxa.

*Nytt
avlönings-
reglemente.*

Då kommittén, enligt vad som framgår av det föregående, ansett sig böra i fråga om provinsialläkare föreslå tillämpning av avlöningsprinciper, som väsentligt avvika från dem, som tillämpats i statsdepartementens avlöningsreglemente, har kommittén funnit det erforderligt att framlägga förslag till ett särskilt avlöningsreglemente för förste provinsialläkare och provinsialläkare. Vid utarbetande av ifrågavarande författningsförslag har kommittén ansett sig böra i den mån så kunnat ske och befunnits lämpligt låta de nya avlöningsbestämmelserna ansluta sig till dem, som redan gälla enligt det förenämnda avlöningsreglementet för statsdepartementen.

I de i det föregående omnämnda skrivelserna den 26 november 1924 och den 27 september 1925 har svenska provinsialläkarföreningen förklarat sig hålla före, att löneregreringskommitténs förslag i stort sett är lämpligt för provinsialläkarna. Liknande uttalanden hava även framkommit från åtskilliga länsstyrelser och förste provinsialläkare. Vad särskilt de av löneregreringskommittén föreslagna lönesatserna beträffar hava icke några invändningar framställts mot desamma; däremot hava mot en del detaljer i avlöningsreglementet vissa anmärkningar gjorts. Till dessa återkommer jag i det följande.

Departements-
chefen.

Rikets provinsialläkare hava hittills bekommit ersättning för sitt arbete i form av dels fast avlöning dels arvode enligt taxa. I denna princip har löneregreringskommittén icke föreslagit att någon ändring skulle vidtagas och synes mig så ej heller böra ske. Det är onekligen en fördel, att en del av provinsialläkarnas inkomster ställes i beroende av arbetsmängden. Ersättningen enligt taxan får dock å andra sidan icke tillmätas alltför hög.

Vad nu angår löneregreringskommitténs förslag att hänföra provinsialläkartjänsterna till särskilda lönegrupper och tilldela huvudgruppen av dessa tjänster löner med utgångspunkt från de lönebelopp, som äro fastställda för befattningshavare i nuvarande 26:e lönegraden, avdelning B, ortsgroup A i avlöningsreglementet för statsdepartement m. fl. verk, finner jag detta förslag på av kommittén anförda skäl lämpligt och därför böra godtagas. De i förslaget ingående lönegruppernas lönesatser synas mig även vara väl avvägda

med hänsyn till de olika tjänsternas egenart, vilket syfte man hittills sökt ernå genom tilldelande av de provisoriska lönetilläggen, ortstilläggen och särskilda avlöningstilläggen.

I händelse av en löneroglering enligt sålunda förordade grunder bör givetvis en av medicinalstyrelsen gjord framställning om extra anslag till provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare, vilken gjorts under förutsättning att frågan om den definitiva lönerogleringen icke skulle föreläggas 1926 års riksdag, icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Då jag tillstyrker ifrågavarande förslag till löneplacering av provinsialläkarna har jag i likhet med lönerogleringskommittén utgått ifrån att provinsialläkarnas inkomster icke komma att undergå mera avsevärd ökning genom höjningar av läkartaxan. Häremot strider givetvis icke att vissa jämkningar, delvis i höjande riktning, i taxan synas skäligen och därför av mig komma att förordas i det förslag till ny läkartaxa, om vars avlåtande till riksdagen jag senare i dag kommer att hemställa.

I likhet med lönerogleringskommittén vill jag även föreslå, att innehavarna av vissa av de till lönegrupp VII hänförliga tjänsterna tills vidare erhålla tillfälliga lönetillägg utöver den enligt löneplanen utgående lönen. Dessa lönetillägg skulle utgå med 840 respektive 420 kronor. Beräknar man i enlighet med kommitténs förslag, att fem provinsialläkare få det lägre och två det högre tillägget, skulle ett extra anslag å 3,780 kronor bliva erforderligt. Härom kommer jag att nedan göra hemställan.

Fördelningen av landets provinsialläkare å de olika lönegrupperna synes mig böra, såsom föreslagits, verkställas av Kungl. Maj:t. Ett preliminärt utkast till sådan fördelning, upprättat i anslutning till lönerogleringskommitténs förslag i ämnet, torde få fogas till detta protokoll såsom bilaga.

Den nu föreslagna lönerogleringen för provinsialläkarna giver icke anledning att ändra den i förenämnda brev den 7 oktober 1921 medgivna rätten till dubbel tjänstårsberäkning i vissa fall (se sid. 15).

Avlöningsreglementet.

Det förslag till avlöningsreglemente, som framlagts av lönerogleringskommittén, innebär några avvikelser från avlöningsreglementet för statsdepartementen. Förslaget synes mig i huvudsak kunna vinna godkännande, men i vissa punkter torde dock ändringar böra vidtagas. En del detaljer hava även mötts av kritik från de hörda myndigheternas sida.

Som en del av bestämmelserna i avlöningsreglementet hava sin motsvarighet i stadganden i nu gällande läkarinstruktion, förutsätter utfärdandet av det nya reglementet en omarbetning av sagda läkarinstruktion så att den ej kommer i strid med de nya bestämmelserna.

De väsentligaste avvikelserna från det för statsdepartementen gällande avlöningsreglementet må här något närmare beröras.

Förening av
tjänster.
3 §.

Enligt gällande avlöningsvillkor för förste provinsialläkare och provinsialläkare må med sådan befattning icke förenas annan tjänst å rikets eller riksdagens stat. Däremot gäller icke i motsats till vad eljest i allmänhet plägar stadgas något motsvarande förbud i fråga om förening av nu omhandlade läkartjänster med tjänster å kommuns stat.

Då det även i framtiden undantagsvis kan befinnas lämpligt att tillåta förening av läkarbefattning, varom nu är fråga, med tjänst å kommuns (särskilt landstings) stat, har i 3 § 1 mom. förutsatts, att Kungl. Maj:t må kunna för särskilt fall lämna medgivande till dylik förening av tjänster. Sådant medgivande skulle dock ej vara erforderligt för sådana tjänster, vilkas bestridande ansetts böra åläggas befattningshavare såsom skyldighet (se mom. 3).

Gift kvinnlig
befattnings-
havare.
4 §.

Löneregleringskommitténs förslag angående gift kvinnlig befattningshavares ställning var byggt på dåvarande lydelsen av 4 § i det för statsdepartementen gällande avlöningsreglementet. Sedan lagen angående kvinnas behörighet att innehava statstjänst trätt i kraft och lydelsen av nyssnämnda 4 § ändrats genom kungörelse den 6 juni 1925 (nr 270) synes även motsvarande stadgande i förevarande avlöningsreglemente böra få samma lydelse som 4 § i avlöningsreglementet för statsdepartementen numera har.

Uppflyttning
i högre löne-
klass m. m.
7 §.

I 7 § av reglementet meddelas bestämmelser rörande begynnelselönen och uppflyttning i högre löneklass. Dessa bestämmelser överensstämma i sak med motsvarande stadganden i 10 § i statsdepartementens avlöningsreglemente.

Såsom förut nämnts, är tiden för intjänande av ålderstillägg för såväl förste provinsialläkare som provinsialläkare för närvarande bestämd till fem år beträffande första ålderstillägget och likaledes fem år beträffande andra ålderstillägget, dock att för ett fåtal provinsialläkare i nordligare delarna av landet det första ålderstillägget kan intjänas redan efter tre år. Då enligt de nu föreslagna bestämmelserna tidsperioden för uppflyttning i högre löneklass såsom regel skulle avkortas att omfatta allenast tre år, finner jag i likhet med kommittén anledning saknas att föreslå någon särskild beräkning i nu angivna hänseende för provinsialläkare i landets nordligare delar.

s §. De i 8 § intagna bestämmelserna rörande tillgodoräknande av tjänstetid i icke-ordinarie befattning m. m. överensstämma med motsvarande bestämmelser i 11 § i avlöningsreglementet för statsdepartementen enligt nämnda paragrafs nuvarande lydelse, dock att den i sistnämnda paragrafs 1 mom. intagna begränsningen, att endast tid efter fyllda 18 år må tillgodoräknas vederbörande, av självfallen anledning icke medtagits i paragrafen.

Genom bestämmelsen i 2 mom. av 8 § angående rätt att tillgodoräkna arbete utom statens tjänst lärer Kungl. Maj:t kunna i vissa fall meddela provinsialläkare, som förut varit extra provinsialläkare, rätt att åtminstone delvis tillgodoräkna tjänstgöringen såsom extra provinsialläkare för uppflyttning i högre löneklass.

9 §. Bestämmelserna i 1 mom. i 9 § avse frågan om tillgodoräknande av viss föregående tjänstetid för förste provinsialläkare, som befordrats från

provinsialläkartjänst, och hava dessa bestämmelser sin närmaste motsvarighet uti de i 12 § 1 mom. andra, fjärde och femte styckena (med deras nuvarande lydelse) av statsdepartementens avlöningsreglemente meddelade allmänna stadganden i fråga om tillgodoräknande av tjänstetid i föregående ordinarie befattning och vad därmed äger sammanhang.

För de sällsynta undantagsfall, då en ordinarie tjänsteman övergår från befattning vid sådant statens verk, för vilket lönereglering genomförts efter liknande grunder, som föreslagits skola tillämpas i nu förevarande reglemente (t. ex. ordinarie läkarbefattning vid armén eller marinen), till ordinarie provinsialläkar- eller förste provinsialläkartjänst, synes det böra ankomma på Kungl. Maj:t att i anslutning till de grunder, som för motsvarande fall äro meddelade beträffande den förra befattningen, bestämma efter vilken löneklass i den nya tjänsten lönen må utgå. Ett stadgande i sådant hänseende har föreslagits i 9 § 2 mom.

I 3 mom. av 9 § i förslaget innefattas bestämmelser rörande avlöning för det fall, att förste provinsialläkare efter egen ansökning förflyttas till provinsialläkartjänst, och ansluta sig dessa bestämmelser till stadgandena i 12 § 2 mom. av statsdepartementens avlöningsreglemente.

Bestämmelserna i förslagens 10 § 1 mom. ansluta sig närmast till föreskrifterna i 13 § 3 mom. i statsdepartementens avlöningsreglemente. Emellertid hava sistnämnda stadganden i det nu föreliggande förslaget ansetts böra i vissa hänseenden utbytas mot kompletterande eller förändrade bestämmelser. I gällande avlöningsvillkor för nu ifrågavarande läkare förutsättes, att sådan läkare skall vara underkastad taxa för arvode för enskild sjukvård och för intyg, meddelade på enskild begäran, ävensom för vissa tjänstförrättningar, alltså även vara underkastad ändringar i taxan. Uttryckligt stadgande om dylik skyldighet har införts i förevarande paragraf. Vidare torde i anslutning till gällande avlöningsvillkor böra föreskrivas skyldighet för tjänsteman, om vilken nu är fråga, att underkasta sig jämväl den reglering av tjänstgöringsområde eller den förändring av stationeringsort inom tjänstgöringsområdet, som kan bliva honom i behörig ordning ålagd. 10 § 1 mom.

Enligt löneregleringskommitténs förslag skulle, i anslutning till vad som i allmänhet gäller enligt avlöningsreglementet för statsdepartement med flera verk, beträffande förste provinsialläkare och provinsialläkare föreskrivas förflyttningsskyldighet jämväl till viss annan befattning. Förflyttningsskyldighet.

Beträffande dylik förflyttningsskyldighet vad nu ifrågavarande tjänstemän angår har från visst håll inom kommittén framhållits, att densamma skulle kunna bliva obillig gentemot befattningshavaren. Vad särskilt provinsialläkarna beträffar vore nämligen deras inkomster av tjänsten till väsentlig grad grundade på inkomsten av enskild praktik. Det skulle alltså kunna för provinsialläkaren medföra högst betydande ekonomisk förlust, därest han nödgades lämna en tilläventyrs under längre tid upparbetad praktik för att tillträda ett distrikt, där möjligheten till praktik kanske vore ringa eller åtminstone en viss tids tjänstgöring erfordrades för förvärvande av tillräcklig

enskild praktik. Vad sålunda anförts beträffande provinsialläkare ansågs i viss mån kunna åberopas jämväl i fråga om förste provinsialläkare.

Kommittén, som ansett nu omhandlade förflyttningsskyldighet vara ur statens synpunkt av betydelse, har emellertid, i syfte att de ifrågavarande tjänstemännens befogade intressen måtte bliva i största möjliga utsträckning tillgodosedda, funnit sig böra giva stadgandet i fråga den avfattning, att förste provinsialläkare och provinsialläkare skola vara skyldiga att, då Kungl. Maj:t, på framställning av medicinalstyrelsen och efter vederbörandes hörande, med hänsyn till allmänna hälso- och sjukvårdens behov prövar sådant nödigt, låta sig förflyttas, förste provinsialläkare till annan förste provinsialläkartjänst eller till viss medicinalrådsbefattning samt provinsialläkare till annan provinsialläkartjänst.

Mot kommitténs förslag angående förflyttningsskyldighet för förste provinsialläkare och provinsialläkare hava framställts anmärkningar från de flesta länsstyrelser och förste provinsialläkare. Svenska provinsialläkarförbundets styrelse har särskilt behandlat frågan och anför i skrivelsen den 27 maj 1923, som även åberopats av en del av de hörda myndigheterna, bl. a. följande.

Vad först beträffade provinsialläkarna kunde förflyttningen för dem ej innebära befordran eller förutsättning för befordran, men väl en nedbrytande rubbning i deras ekonomiska förhållanden. Dessa läkares löneförhållanden vore bestämda med hänsyn till, att de för en del av sina tjänstegöromål skulle uppbära särskild ersättning efter taxa »inkomst på praktik». Denna inkomst växlade betydligt på olika orter och utjämnades ej med visshet genom tjänsternas uppdelning i olika lönegrupper.

Vid tvångsförflyttning skulle enligt den föreslagna bestämmelsen hänsyn tagas endast till allmänna hälso- och sjukvårdens behov, och då en dylik förflyttning alltid vore en allvarlig sak vore det uppenbart, att den skulle ifrågakomma endast vid sådana tillfällen, då nämnda behov ej på annat sätt kunde tillgodoses — sålunda under tider av allmän läkarbrist d. v. s. under tider, då andra läkartjänster eller andra utkomstmöjligheter erbjöde sig. Uteslutet vore ej då, att tvångsförflyttade läkare kanske i ej ringa utsträckning funne med sin fördel förenligt att lämna tjänsten i stället för att underkasta sig flyttningen. Ej heller skulle enligt styrelsens övertygelse ett stadgande, som lämnade den till en viss tjänst nyutnämnde provinsialläkaren utsikt att mot sin vilja kanske omedelbart bli förflyttad till det distrikt, han kanske minst av alla skulle hava sökt, verka gynnsamt på rekryteringen av kåren och detta till så mycket större skada, som det skulle inträffa under tider, då kåren skulle vara svår att hålla fulltalig. Inga riktlinjer att tjäna till ledning vid valet av den eller de läkare, som skulle tvångsförflyttas, vore angivna av löneredgeringskommittén. Bestämmelsen lämnade i denna del allt för stort utrymme åt godtycke.

Vad här nämnts om provinsialläkare gällde delvis om ock i mindre grad förste provinsialläkares tvångstransport till annan förste provinsialläkartjänst. För dessa läkares verksamhet vore däremot en ingående lokal- och personkännedom inom länet av största betydelse, vilken ej främjades genom förflyttningar allra minst om dessa skedde mot vederbörandes egen önskan.

De skäl, som anförts mot fastställande av förflyttningsskyldighet i den modifierade form som föreslagits av löneredgeringskommittén, synas mig vad förste provinsialläkarna beträffar sakna avgörande betydelse.

Svenska
provinsial-
läkarför-
bundet
den 27/5 1923.

Departements-
chefen.

Något annorlunda ställer sig frågan, då det gäller provinsialläkarna. Vad svenska provinsialläkarföreningens styrelse anfört rörande olämpligheten av att tvångsförflytta en provinsialläkare har obestriddigen fog för sig, men då bestämmelser om förflyttningsskyldighet finnas meddelade för andra grupper av befattningshavare, vilka fått sina avlöningar reglerade enligt det nya lönesystemet, har jag ansett mig böra även för provinsialläkarna upptaga ett stadgande härom i den modifierade form som kommittén föreslagit. Jag förutsätter emellertid att detta stadgande endast i rena undantagsfall skall komma i tillämpning.

Enligt § 9 i sjukstugestadgan den 18 oktober 1901 (nr 84) skall sjukvården å sjukstuga ombesörjas av legitimerad läkare, som av direktionen för sjukstugan tillsättes på viss tid eller antages på förordnande tillsvidare. Läkaren bör enligt samma författningsrum vara boende i sjukstugans grannskap.

*Sjukstuge-
tjänstgöring
m. m.
10 §.*

Vidare stadgas i § 18 epidemilagen den 19 juni 1919 (nr 443), att vid epidemisjukhus skall anställas läkare.

Enligt vad löneregleringskommittén inhämtat har det hittills varit vanligt, att provinsialläkare jämväl varit läkare vid den sjukstuga, som funnits inrättad i närheten av läkarstationen, ävensom att han varit läkare vid ortens epidemisjukhus, om ej särskild läkare där ansetts erforderlig.

Då emellertid, enligt vad för kommittén uppgivits, vid eustaka tillfällen svårigheter uppstått att träffa avtal med vederbörande provinsialläkare rörande sjukvården vid sjukstuga eller epidemisjukhus, har det synts kommittén lämpligen böra i avlöningsreglementet föreskrivas skyldighet för provinsialläkare att åtaga sig sådant uppdrag, varvid, i händelse av tvist, ersättningens belopp skulle fastställas av medicinalstyrelsen. Bestämmelser i nämnda hänseenden hava intagits i 10 § 2 mom. i reglementet. Mot dessa bestämmelser har jag intet att erinra.

Enligt brev den 22 november 1888 är provinsialläkaren i Järvsö distrikt skyldig att vara läkare vid sjukhuset i Järvsö för spetälska. Även denna skyldighet bör här uttryckligen angivas.

Såsom redan i det föregående omförmålt, avser förslaget att förste provinsialläkare skulle i förekommande fall vara berättigad till kallortstilllägg. I överensstämmelse med de i 14 § i avlöningsreglementet för statsdepartement med flera verk meddelade bestämmelser har 11 § avfattats.

*Kallorts-
tilllägg.
11 §.*

Förslagets 12 § ansluter sig till bestämmelserna i 15 § i statsdepartementens avlöningsreglemente.

12 §.

Bestämmelserna i 13 § i förslaget motsvara närmast föreskrifterna i 16 § i statsdepartementens avlöningsreglemente.

De uti 13 § 1 mom. av förslaget angivna tjänstledighetsavdragen för förste provinsialläkare och provinsialläkare överensstämman till sina belopp med de för tjänstemän i 30:e respektive 26:e lönegraden i statsdepartementens avlöningsreglemente fastställda.

*Tjänstledig-
hetsavdrag
m. m.
13 §.*

Med hänsyn till den stora risk att genom tjänstutövning ådraga sig smittosamma sjukdomar, som förefinnes beträffande nu ifrågavarande läkare, har

det syntes billigt, att sådan tjänsteman, som ådragit sig dylik sjukdom under nyss angivna förhållande och därigenom hindrats att uppehålla sin befattning, må i fråga om avlöningsförmåner under sjukdom likställas med tjänsteman, som förbjudits att tjänstgöra till förekommande av smittofara. Stadgande i sådant hänseende har intagits i 13 § 3 mom. i reglementet.

14—15 §§. Förslagets 14 och 15 §§ äro i sak likalydande med 17 och 18 §§ i statsdepartementens avlöningsreglemente.

Vikariats-
ersättning.
16 §.

I 16 § av förslaget, som närmast motsvarar 19 § i statsdepartementens avlöningsreglemente, innefattas bestämmelser rörande vikariatsersättning.

I kungörelsen den 13 juni 1919 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med år 1920 fastställda avlöningsförmåner för förste provinsialläkare och provinsialläkare är stadgat, att vid sjukdomsfall eller när det erfordras för beredande av semester provinsialläkare skall vara skyldig att, om han förordnas att uppehålla förste provinsialläkartjänst, bestrida densamma, mot åtnjutande i förstnämnda fall av de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar men i senare fallet av däremot svarande belopp, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår. Jämlikt bestämmelse i samma kungörelse skall sålunda förordnad vikarie under tiden avstå egna tjänstgöringspenningar.

Genom brev den 7 juli 1921 har Kungl. Maj:t emellertid medgivit, att — utan hinder av nyssberörda bestämmelser i kungörelsen den 13 juni 1919 — provinsialläkare, som för tiden från och med den 1 juli 1921 förordnats eller förordnas uppehålla förste provinsialläkartjänst antingen under vakans eller under innehavare av sådan tjänst på grund av sjukdom eller för fullgörandet av offentligt uppdrag eller förordnande på annan tjänst beviljad tjänstledighet eller som förordnas såsom vikarie under semester för förste provinsialläkare, må tills vidare, förutom ersättning för de avlöningsförmåner å egen tjänst, som han under tiden för förordnandet måste avstå, samt de för förste provinsialläkarbefattningen anslagna tjänstgöringspenningar eller däremot svarande belopp, erhålla ett särskilt vikariatsarvode med så stort belopp, att arvodet jämte nämnda tjänstgöringspenningar eller däremot svarande belopp uppgår till, om vikarien är bosatt utom förste provinsialläkarens tjänstgöringsort, tjugo kronor samt eljest tio kronor om dagen.

Därjämte har Kungl. Maj:t bemyndigat medicinalstyrelsen att, därest det i ovan angivna fall visar sig oundgängligen nödvändigt att förordna provinsialläkare att uppehålla förste provinsialläkartjänst *jämte* egen tjänst, till sålunda förordnad provinsialläkare under tiden för förordnandet utbetala utöver med den egna tjänsten förenade avlöningsförmåner, ett särskilt vikariatsarvode av tjugo kronor om dagen.

Därest de grunder i fråga om vikariatsersättning, som gälla enligt statsdepartementens avlöningsreglemente, skulle utan vidare tillämpas å provinsialläkare, som vikarierar å förste provinsialläkartjänst, skulle vikariatsersättningen — motsvarande skillnaden mellan tjänstledighetsavdraget i lägsta löneklassen för, å ena sidan, förste provinsialläkarbefattning och, å andra

sidan, provinsialläkartjänst — uppgå till allenast 2 kronor för dag. Då emellertid en provinsialläkare, som förordnats att bestrida förste provinsialläkartjänst, antingen helt och hållet går miste om inkomst av sin enskilda praktik eller åtminstone kan lida minskning däri, finner jag i likhet med kommittén billigt, att vikariatsersättningen må utgå med högre belopp än vad nyss sagts. I enlighet med kommitténs förslag torde nämnda ersättning böra sättas till 10 kronor om dagen, vartill för provinsialläkare, som är stationerad å annan ort än där vikariatstjänstgöringen äger rum, enligt bestämmelserna i reglementets 23 § 2 mom. skulle komma tjänstgöringstraktamente.

I reglementsförslaget har införts bestämmelse om skyldighet för förste provinsialläkare, om han därtill förordnas, att under sammanlagt högst tre månader av ett och samma kalenderår såsom vikarie bestrida sådan byråchefsbefattning i medicinalstyrelsen, vars innehavare skall vara legitimerad läkare. Sådan skyldighet har hittills icke förefunnits, men synes enligt kommitténs mening befogad. Då ersättning till vikarie å dylik befattning bör utgå å medicinalstyrelsens stat, har kommittén förutsatt, att i särskild ordning bestämmas den ersättning, som i sådant fall må utgå. Jag har intet att erinra mot berörda förslag.

Enligt brev den 21 november 1919 samt den 7 juli 1921 (nr 519) må provinsialläkare, då så visar sig oundgängligen nödvändigt, kunna förordnas att jämte egen tjänst bestrida annan provinsialläkartjänst. Ersättningen utgår med, utöver med den egna tjänsten förenade avlöningsförmåner, ett särskilt dagarvode å åtta kronor.

Rätten att förordna provinsialläkare på nu nämnt sätt har visat sig vara av stort värde, särskilt i Norrland, där ett kortare vikariat eljest skulle bliva mycket dyrbart för statsverket. Jag vill därför föreslå att provinsialläkare må förklaras skyldig att i sådana fall mottaga förordnande å provinsialläkartjänst i angränsande distrikt, dock högst för femton dagar i följd. Ersättningen kan lämpligen bibehållas såsom hittills. Stadgande i ämnet bör införas såsom moment 4 av 16 §.

För sådana fall då förste provinsialläkar- eller provinsialläkarbefattning kan komma att efter förordnande bestridas av person å vilken det ifrågasatta avlöningsreglementet icke skulle äga tillämpning torde det i likhet med vad nu är förhållandet böra ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa grunderna för den ersättning, som må utgå under dylikt förordnande.

Vikariatsersättningarna vid förste provinsialläkar- och provinsialläkartjänsterna hava hittills utgått från det ordinarie förslagsanslaget till allmän hälso- och sjukvård, i den mån ej avlöningsmedel kunnat tagas i anspråk för ändamålet.

Det synes mig av praktiska skäl lämpligt att, såsom från lönerегleringskommitténs sida även förutsatts och i anslutning till vad sålunda för närvarande gäller, låta samtliga vikariatsersättningar, med undantag av den särskilda ersättning vid vikariat å viss byråchefsbefattning i medicinalstyrelsen, vilken ersättning kommittén ansett böra utgå å styrelsens stat, i den mån tillgängliga avlöningsmedel härtill ej lämna tillgång bestridas från förslagsanslaget till allmän hälso- och sjukvård.

17 §. Förslagets 17 § är likalydande med 20 § i statsdepartementens avlöningsreglemente.

Semester.
18 §. Bestämmelser rörande semester återfinnas i förslagets 18 §, vilken närmast motsvarar 21 § i statsdepartementens avlöningsreglemente. Då enligt löne-regleringskommitténs förslag förste provinsialläkare och provinsialläkare närmast skulle jämföras med tjänstemän i 30:e respektive 26:e lönegraden enligt statsdepartementens nuvarande löneplan, har semestertiden för nämnda läkare föreslagits i likhet med vad som gäller för omförmälda tjänstemän vid statsdepartementen. Härigenom skulle ock gjord framställning om förlängd semester för dessa läkare tillgodoses.

Enligt nu gällande bestämmelser hava ifrågavarande läkare rätt att erhålla semester antingen en månad årligen eller två månader vartannat år. Då, såsom nyss antytts, förslaget innebär en förlängning i semestertiden, torde, säger kommittén, i allmänhet icke någon anledning förefinnas att medgiva sammanslagning av semester för två år. Beträffande provinsialläkare i vissa ensligt belägna distrikt inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län syntes dock fortfarande skäl föreligga att medgiva dylik sammanslagning av semester, och har kommittén avfattat sitt förslag i enlighet härmed.

Mot detta kommitténs förslag hava invändningar framställt av de i ärendet hörda. Särskilt har från svenska provinsialläkarföreningen, senast i skrivelsen den 27 september 1925, inlagts en gensaga mot förslaget om upphörande av den alla förste provinsialläkare och provinsialläkare hittills medgivna rätten att åtnjuta semester även för närmast föregående år i den mån sådan icke redan åtnjutits.

Enligt det föreliggande förslaget skulle semestertiden komma att ökas för förste provinsialläkare och för sådana provinsialläkare, som fyllt 40 år. De skäl, som anförts för rätt att sammanslå semestertid för två år, synas mig då icke så tungt vägande att de motivera en avvikelse från de bestämmelser i ämnet, som gälla för andra befattningshavare inom statsförvaltningen.

Jag anser mig därför icke kunna tillstyrka sammanslagning av semester-tid ens för de provinsialläkare, som hava sin verksamhet i nyssnämnda ensligt belägna distrikt inom de tre nordligaste länen.

19 §. Bestämmelsen i 19 § av förslaget är hämtad från nu gällande avlöningsvillkor (kung. d. 13 juni 1919, nr 313).

Tjänstebostad.
20 och 21 §§. I förslagets 20 § innefattas bestämmelser rörande tjänstebostad, och ansluta sig dessa bestämmelser till föreskrifter i ämnet i kungörelsen den 2 december 1921 angående tillägg till läkarinstruktionen (nr 688). Dock hava vissa kompletterande bestämmelser rörande tiden för avflyttning från dylik bostad ansetts böra upptagas i förslaget, varvid stadgandena i 22 § c) i statsdepartementens avlöningsreglemente tjänat såsom förebild vid avfattningen.

Enligt nu gällande avlöningsvillkor är provinsialläkare skyldig att tillhandahålla eller bekosta fri bostad åt semestervikarie. Däremot är dylik

skyldighet icke föreskriven, då det gäller vikarie för provinsialläkare, som är ledig av annan anledning än semester, exempelvis på grund av sjukdom. Det torde böra erinras, att enligt avlöningsreglementet för statsdepartementen någon skyldighet att tillhandahålla eller bekosta semestervikarie fri bostad icke föreskrivits ens i sådant fall, då befattningshavaren innehar av statsverket tillhandahållen tjänstebostad. Det har syntts lämpligt att, i anslutning till vad som stadgas i avlöningsreglementet för statsdepartementen 22 § d), föreskriva, att provinsialläkare, som är ledig — oavsett anledningen härtill — och som har tjänstebostad, skall vara skyldig att i den omfattning, som kan finnas lämplig, och mot skälig gottgörelse tillhandahålla nödigt bostadsutrymme åt vikarie. Har provinsialläkaren avlidit och har han innehaft tjänstebostad, bör, så länge hyresavtalet består, enahanda skyldighet åligga hans dödsbo i förhållande till vikarie eller ny innehavare av tjänsten.

Bestämmelser i ämnet hava intagits i förslagets 20 §. I förslagets 21 § har införts stadgande i fråga om skyldighet för provinsialläkare att jämväl i fall, då tjänstebostad icke finnes anordnad, mot skälig gottgörelse tillhandahålla vikarie bostadsutrymme m. m.

De i 22 § första stycket i förslaget upptagna bestämmelserna rörande läkarvård m. m. vid skada till följd av olycksfall i tjänsten ansluta sig till motsvarande stadganden i 25 § i avlöningsreglementet för statsdepartementen.

Läkarvård.
22 §.

I 22 § andra stycket har föreslagits, att nyssberörda bestämmelser rörande läkarvård m. m. skulle i tillämpliga delar gälla jämväl för det fall, att tjänsteman ådragit sig smittosam sjukdom, som kan anses hava uppkommit genom tjänstutövning. Införandet av ifrågavarande stadgande torde få anses utgöra en konsekvens av de utav kommittén under 13 § 3 mom. föreslagna bestämmelserna rörande tjänsteman, som genom tjänstutövning ådragit sig smittosam sjukdom.

De i 23 § föreslagna stadgandena hava sin motsvarighet i 26 § i statsdepartementens avlöningsreglemente.

23 §.

Därest i fråga om provinsialläkare och förste provinsialläkare tillämpas enahanda grunder i fråga om ersättning för flyttningskostnad, som gälla enligt 27 § i avlöningsreglementet för statsdepartementen, skulle dylik ersättning kunna utgå dels till provinsialläkare eller förste provinsialläkare, som, utan att han på egen ansökning eller efter därom uttryckt önskan förflyttas till annan befattning inom innehavande tjänstegrad, ålagts förändrad stationerings- eller bostadsort, dels ock till provinsialläkare, som till följd av befördran till förste provinsialläkartjänst eller förordnande att uppehålla sådan tjänst nödgats flytta till annan ort än den förutvarande stationeringsorten.

Flyttnings-
kostnad.
24 §.

Bestämmelser i sådant syfte hava intagits i 24 § av förslaget.

Såsom i det föregående omförmälts, har alltsedan år 1918 varit anvisat extra förslagsanslag till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provinsial-

läkare i mera avlägset belägna distrikt. Flyttningsbidrag åtnjutes allenast vid flyttning *till* distrikt och endast en gång av samma provinsialläkare. Beträffande nu gällande grunder för flyttningsbidragets utgående hänvisas till förenämnda brev den 7 juli 1921 (nr 519). Det torde böra anmärkas, att enligt de förut angivna i reglementsförslaget upptagna grunderna för ersättning för flyttningskostnad dylik ersättning i regel icke skulle komma att utgå i sådana fall, som avses i nyssnämnda brev den 7 juli 1921.

Då åtminstone tills vidare det kan befinnas erforderligt för besättandet av vissa provinsialläkarbefattningar, att en dylik vidsträcktare förmån må kunna utgå, har löneregeringskommittén förutsatt, att frågan härom i samband med anvisande av för ändamålet erforderliga medel må år efter år göras till föremål för prövning av Kungl. Maj:t och riksdagen. Förevarande paragraf i reglementet har ock avfattats i enlighet härmed.

Jag vill redan i detta sammanhang nämna, att jag kommer att förorda äskande av ett extra förslagsanslag å 3,000 kronor för flyttningsbidrag till provinsialläkare i vissa angivna distrikt att utgå enligt nyssnämnda grunder. Till förhindrande av att ersättning må utgå enligt båda stadgandena böra dock, på sätt medicinalstyrelsen i skrivelse den 5 augusti 1925 föreslagit, bestämmelserna i sagda brev ändras så att flyttningsbidrag enligt nämnda brev icke må utgå, när ersättning för flyttningskostnad kan erhållas enligt avlöningsreglementet.

*Biträdande
förste provin-
sialläkare.*

Inom vart och ett län finnes för närvarande anställd en biträdande förste provinsialläkare med åliggande att vid förste provinsialläkarens frånvaro från residensstaden under mer än ett dygn på grund av tjänstärende fullgöra denne åliggande löpande göromål.

Det årliga arvodet till ifrågavarande biträdande förste provinsialläkare utgör:

i vart och ett av Uppsala, Blekinge, Hallands och Västmanlands län 300 kronor,

i vart och ett av Stockholms, Södermanlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Örebro län 400 kronor,

i vart och ett av Östergötlands, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands och Kopparbergs län 500 kronor,

i vart och ett av Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län 600 kronor, och

i Gotlands län 1,000 kronor.

Ifrågavarande arvoden uppgå till sammanlagt 11,600 kronor och bestridas av extra anslag. Då den sålunda tillämpade anordningen med biträdande förste provinsialläkare synes ändamålsenlig, har jag i likhet med löneregeringskommittén ansett densamma böra givas permanent karaktär och medel för ändamålet anvisas under den ordinarie staten. Härom framlägger jag i det följande förslag.

Dylikt uppdrag såsom biträdande förste provinsialläkare skall givas lämp-

lig läkare, boende i residensstaden. För det fall, att provinsialläkare erhållit sådant uppdrag, hade i 25 § av kommitténs förslag meddelats vissa bestämmelser, vilka anslöto sig till stadgandena i 30 § av avlöningsreglementet för statsdepartementen.

Detta kommitténs förslag var byggt på den år 1923 ännu föreliggande förutsättningen, att provinsialläkaren i residensstaden hade viss företrädesrätt till uppdraget att vara biträdande förste provinsialläkare i länet. Denna förutsättning föreligger emellertid icke längre efter det viss ändring genom kungörelse den 8 maj 1925 (nr 135) företagits av § 2 i gällande läkarinstruktion. Då berörda uppdrag alltså får betraktas såsom ett självständigt uppdrag, vilket icke är bundet vid provinsialläkartjänsten, har jag ansett den av löneregeringskommittén föreslagna paragrafen böra utgå.

Såsom jag redan ovan framhållit skulle förste provinsialläkare åtnjuta ersättning med av Kungl. Maj:ts fastställt belopp för bestridande av kostnader för expeditiionslokal samt skrivhjälp och andra expenser. Härvid skulle icke, såsom för närvarande är fallet, någon del av ifrågavarande kostnader anses inbegripen i den egentliga avlöningen, utan skulle ersättningen vara avsedd att täcka hela kostnaden. De särskilda ersättningsbelopp, som för närvarande utgå till förste provinsialläkarna, finnas angivna uti tabellen å sid. 21 och uppgå tillhopa till 36,790 kronor efter att förut uppgått till 40,800 kronor. Då i varje förste provinsialläkares avlöning 500 kronor äro avsedda för bestridande av expenser, skulle ersättningarnas sammanlagda belopp ökas med 12,000 kronor. Det anslag, varifrån förenämnda särskilda ersättningar utgå, har visserligen vid 1923 års riksdag blivit något nedsatt, men har jag, med avseende å de i förevarande fall föreliggande särskilda förhållanden, likväl ansett mig, i likhet med löneregeringskommittén, böra förorda, att de från början beräknade särskilda ersättningsbeloppen, vart och ett förhöjt med 500 kronor, måtte tillsvidare tillerkännas förste provinsialläkarna. Ersättningarnas sammanlagda belopp komma då att uppgå till 52,800 kronor, vilket belopp ock nedan lagts till grund vid uppgörande av förslag till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare.

Expens-
anslag.
25 §.

Uti 25 § av reglementet meddelas vissa föreskrifter rörande dylik ersättnings utgående m. m. i överensstämmelse med nu gällande bestämmelser i i ämnet. Löneregeringskommitténs förslag har därvid fullständigats med föreskrifter huru förfaras skall med ersättningens utgående under vakans å förste provinsialläkartjänst.

Innehållet i 26 och 27 §§ av reglementsförslaget ansluter sig till stad- 26 och 27 §§.
gandena i 31 och 32 §§ i avlöningsreglementet för statsdepartementen.

Då såsom redan förut är nämnt föreliggande reglementsförslag endast avser ordinarie tjänstemän, sakna 33 och 34 §§ av statsdepartementens avlöningsreglemente motsvarighet i detta förslag.

Enligt 35 § i statsdepartementens avlöningsreglemente skola vissa ärenden av löneteknisk natur behandlas av en särskild lönenämnd. Motsva- 28 §.
rande ärenden beträffande nu ifrågavarande läkarpersonal synas lämpligen

kunna upptagas av samma lönenämnd. Vid avfattningen av 28 § i föreliggande förslag har en sådan anordning förutsatts.

29 §. Uti förslagets 29 § meddelas i anslutning till 36 § i avlöningsreglementet för statsdepartementen vissa bestämmelser rörande de nya avlöningsbestämmelsernas tillämplighet m. m. Det torde härvid böra allenast framhållas, att enligt 29 § i förslaget tjänsteman, som inom föreskriven tid anmäler sig ej vara villig att underkasta sig det nya avlöningsreglementets bestämmelser, skall varda bibehållen vid honom enligt hittills gällande *ordinarie* stat tillkommande avlöningsförmåner. Däremot skulle sådan tjänsteman icke äga åtnjuta vare sig tillfällig löneförbättring eller provisoriskt lönetillägg, detta i anslutning till vad som tillämpats i fråga om statsdepartement med flera verk.

Övergångs-
anordningar.

Inordnandet av ifrågavarande tjänstemän i det nu förordade avlöningssystemet torde påkalla vissa övergångsbestämmelser. I likhet med vad som skett beträffande statsdepartement med flera verk synes det lämpligen få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter i ämnet, varvid i huvudsak motsvarande synpunkter böra beaktas som kommit till uttryck i de för omhandlade verk meddelade övergångsbestämmelserna.

I anslutning härtill synes det mig, att såsom huvudregel bör iakttagas, att de nya avlöningsbestämmelserna i allmänhet skola omedelbart efter deras ikraftträdande varda gällande för samtliga ifrågavarande tjänstemän, såsom om bestämmelserna varit tillämpade under vars och ens hela tjänstetid i oavbruten följd.

I likhet med vad i dylika övergångsbestämmelser pläгат medgivas torde jämväl föreskrift böra meddelas av innebörd, att tjänsteman icke må genom tillämpningen av det nya avlöningsreglementet vid övergången till den nya staten lida minskning i de löneinkomster, som enligt nu gällande stat och i övrigt särskilt meddelade bestämmelser skulle vid tiden för den nya statens ikraftträdande hava tillkommit honom. Härvid avses icke allenast samtliga de å *ordinarie* stat vederbörande under olika titlar tillförsäkrade avlöningsförmåner, utan även å extra stat medgivna avlöningsbelopp under benämning tillfällig löneförbättring och provisoriska lönetillägg.

I sammanhang med övergång även för nu omhandlade tjänstemäns vidkommande till ett lönesystem med efterskottsutbetalning av hela avlöningen torde, på sätt medgivits beträffande de nyreglerade verken, böra medgivas, att, där tjänsteman med tillämpning av dittills gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl å *ordinarie* stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring och provisoriskt lönetillägg — i förskott, må vid ingången av juli månad 1926 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1926 innehade, i förskott uppburit för juli månad samma år, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande.

Särskilt medgivande beträffande nu senast omförmälda övergångsanordning torde böra av Kungl. Maj:t äskas av riksdagen.

Pensionsförhållanden.

Med avseende å förste provinsialläkares och provinsialläkares pensionsförhållanden ber jag endast att få framhålla följande.

För de befattningshavare inom den allmänna civilförvaltningen, vilkas avlöningsförhållanden reglerats enligt det nya lönesystemet, gälla i pensionshänseende bestämmelserna i 1907 års lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension, dock med vissa kompletterande stadganden av provisorisk natur vilka meddelats i anslutning till nya löneregleringar, för statsdepartement m. fl. verk genom kungörelse den 29 juni 1921 (nr 456) med vissa däri sedermera och senast genom kungörelse den 12 juni 1925 (nr 277) gjorda ändringar.

Emellertid föreligger numera ett av 1921 års pensionskommitté utarbetat förslag till civil tjänstepensionslag, vilken lag bland annat skulle för nyreglerade delar av allmänna civilförvaltningen ersätta 1907 års lag jämte nyssberörda provisoriska stadganden. Därest lag i ämnet kommer att antagas i huvudsaklig överensstämmelse med pensionskommitténs förslag, torde denna lag kunna göras tillämplig även å förste provinsialläkare och provinsialläkare. Lagförslaget är nämligen så uppställt, att det förutsattes kunna tillämpas även å befattningshavargrupper, vilka icke äro underkastade bestämmelserna i 1921 års avlöningsreglemente. Frågan om ny pensionslag föreligger emellertid, enligt vad chefen för finansdepartementet meddelat, ännu icke i sådant skick att det kan avgöras huruvida förslag i ämnet kan föreläggas innevarande års riksdag. Därest så ej kan ske, torde jag få framlägga förslag till särskilda provisoriska pensionsbestämmelser för här ifrågavarande befattningshavare.

Stat och kostnadsberäkning.

I riksstaten är under femte huvudtiteln C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen medicinalstyrelsen med dithörande stater, uppfört ett ordinarie obetecknat anslag med benämning »förste provinsialläkare och provinsialläkare», från vilket anslag jämlikt avlöningsstat utgå — fränsett ålderstillägg — avlöningar till förste provinsialläkare och provinsialläkare.

Därest, såsom avsett är, det nya avlöningsreglementet skulle vinna tillämpning å nu ifrågavarande tjänstemän, betingas därav förändrad uppställning av staten.

Vid beräkning av anslagsposten till avlöningar till förste provinsialläkare och provinsialläkare bör hänsyn tagas därtill, att från densamma skulle bestridas jämväl de i lönerna ingående belopp, som motsvara nuvarande ålderstillägg, vilka senare för närvarande bestridas av huvudtitelns gemensamma anslag till ålderstillägg. Redan av denna anledning torde den nu ifrågavarande anslagsposten böra erhålla förslagsanslags natur. I anslutning till de beräkningsgrunder, som tillämpats i fråga om statsdepartement med flera verk, har det i nämnda post ingående beloppet för bestridande av »lön» bestämts

sålunda, att kostnaden för en var tjänsteman beräknats efter avlöningen i näst högsta löneklassen, varvid i fråga om förste provinsialläkare ortgruppen upptagits efter den för kommunikationsverken fastställda ortgrupperingen, under det att i fråga om provinsialläkare den lönegrupp antagits komma att bli gällande, som föreslagits i bilaga I till detta protokoll. Någon hänsyn till att kvinnlig befattningshavare icke äger uppbära högsta ålderstillägget har för närvarande icke ansetts nödvändigt att taga. För övrigt har ännu icke någon kvinna erhållit befattning av här ifrågavarande slag. I fråga om såväl sex av de år 1925 å stat uppförda provinsialläkartjänsterna som de nu föreslagna tio provinsialläkarbefattningarna, för vilka distrikt ännu icke blivit av Kungl. Maj:t fastställda, har vid anslagspostens beräkning antagits, att de samtliga skulle komma att tillhöra lönegrupp I. Därest emellertid en eller annan av ifrågavarande tjänster skulle hänföras till högre lönegrupp, torde detta förhållande, då anslagsposten skulle erhålla förslagsanslags natur, i allt fall icke behöva påkalla någon höjning av posten.

Från ifrågavarande anslagspost torde, i anslutning till vad som i sådant hänseende gäller beträffande statsdepartement med flera verk, jämväl böra bestridas kostnaderna för kallortstillägg enligt 11 §, för läkarvård enligt 22 § och för begravningshjälp enligt 27 §.

Enligt nu angivna grunder har anslagsposten till avlöningar till förste provinsialläkare och provinsialläkare beräknats till förslagsvis 2,563,435 kronor, vilket belopp för vinnande av en jämn slutsumma i den blivande staten torde kunna sättas till 2,535,600 kronor.

Kostnaderna för den i det föregående föreslagna övergångsanordningen beträffande utbetalning av förskottsavlöning synas, i likhet med vad vid andra verk tillämpats, böra kunna bestridas från anslagsposten till avlöningar till förste provinsialläkare och provinsialläkare, vilken skulle erhålla förslagsanslags natur. Det torde dock böra anmärkas att, då en dylik utbetalning skulle ske blott en enda gång, någon hänsyn härtill icke tagits vid beräkningen av anslagspostens belopp.

Enligt hittills gällande grunder har ersättning till vikarie å förste provinsialläkar- eller provinsialläkarbefattning bestritts från ordinarie förslagsanslaget till allmän hälso- och sjukvård, i den mån dylik ersättning icke utgått av tillgängliga avlöningsmedel. Någon ändring i nämnda anordning har av förut angivna skäl icke synt påkallad.

Såsom i det föregående anförts torde de nu från extra anslag utgående arvoden å biträdande förste provinsialläkare böra bestridas från en för ändamålet upptagen särskild anslagspost, förslagsvis benämnd »arvoden till biträdande förste provinsialläkare», inom den ordinarie staten. Med utgångspunkt från nu utgående arvodesbelopp läres ifrågavarande anslagspost i anslutning till löneregleringskommitténs förslag böra beräknas till 11,600 kronor.

Till skrivbiträde och övriga expenser å förste provinsialläkare utgå för närvarande medel av extra anslag. Enligt vad av det föregående framgår skulle medel för nämnda ändamål för framtiden bestridas under den ordi-

narie staten, varvid hittills i avlöningen ingående belopp, avsett att täcka en del av expenskostnaderna, i stället skulle bestridas av ifrågavarande anslagspost. Denna post torde under benämningen »expeditionslokal, skrivbiträde och övriga expenser för förste provinsialläkare» lämpligen bära upp tagas till 52,800 kronor.

Vad beträffar i 23 § nämnd ersättning för tjänsteresor samt tjänstgörings-traktamente ävensom i 24 § omförd ersättning för flyttningskostnad, torde kostnaderna härför lämpligen kunna, på sätt vid andra verk äger rum, bestridas av vederbörande huvudtitels anslag till rese- och traktamentspenningar, där ej i vissa fall ersättning för flyttningskostnad bör utgå av särskilt för ändamålet anvisat extra förslagsanslag.

I enlighet med vad jag sålunda föreslagit, skulle den ordinarie staten för förste provinsialläkare och provinsialläkare få följande utseende:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till förste provinsialläkare och provinsialläkare, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>	2,535,600
Arvoden till biträdande förste provinsialläkare	11,600
Expeditionslokal, skrivbiträde och övriga expenser för förste pro- vinsialläkare	52,800
<u>Summa kronor</u>	<u>2,600,000</u>

Till beredande av tillfälliga lönetillägg, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, åt provinsialläkare i vissa inom nordligaste delarna av landet belägna distrikt skulle, enligt vad förut antytts, erfordras ett extra anslag till sammanlagt belopp av 3,780 kronor. Till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provin-sialläkare erfordras såsom ovan nämnts ett extra förslagsanslag å 3,000 kronor. Summan av förenämnda ordinarie och extra anslag skulle sålunda utgöra 2,606,780 kronor.

Till ledning vid bedömandet av den kostnadsökning, som ett bifall till förevarande förslag till löneroglering för förste provinsialläkare och provin-sialläkare skulle medföra, må anföras nedanstående uppgifter.

I förslaget till riksstat för budgetåret 1926—1927 torde, därest ej denna löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare nu framlagts, hava uppförts följande anslag:

Förste provinsialläkare och provinsialläkare, ordi- narie anslag	kronor 1,726,300
Skrivbiträde och övriga expenser åt förste pro- vinsialläkare m. m., extra anslag.....	» 48,400
Provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare, extra anslag	» 250,000
Läggas härtill	<u>2,024,700</u>
kostnader för ålderstillägg åt förste provin-sial- läkare och provinsialläkare, beräknade efter förhållandena vid ingången av år 1926, omkring	kronor 100,000

kostnader för tillfällig löneförbättring åt förste provinsiälläkare	kronor	24,000	
samt flyttningshjälp åt vissa provinsiälläkare	»	3,000	127,000
erhålles en totalsumma av	kronor	2,151,700	

Den av mig föreslagna ordinarie staten för förste provin-
sialläkare och provinsiälläkare samt de ifrågasatta två
extra anslagen uppgå till ett sammanlagt belopp av kronor 2,606,780

Oberäknat den kostnadsökning, som under första budget-
året för den nya statens tillämpning föranledes av löne-
ökningen vid övergång till efterskottsutbetalning, skulle
mitt förslag sålunda kunna anses medföra en höjning
av anslagsbeloppet med » 455,080

Vid dessa beräkningar har ej tagits hänsyn till dyrtidstillägg och de be-
stämmelser i utjämningsssyfte, som av riksdagen de senare åren vidtagits
och tilläventyrs även under följande år kunna varda vidtagna beträffande
dyrtidstillägg för befattningshavare vid å ena sidan nyreglerade och å andra
sidan icke nyreglerade verk.

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får jag hemställa, att
Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels godkänna det vid detta protokoll såsom bilaga II fogade
förslaget till avlöningsreglemente för förste provinsiälläkare och
provinsiälläkare;

dels bestämma antalet förste provinsiälläkare till 24 och
antalet provinsiälläkare till 271;

dels besluta att, där förste provinsiälläkare eller provinsial-
läkare enligt de vid utgången av juni månad 1926 gällande
bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl
i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring och pro-
visoriskt lönetillägg — i förskott, vid ingången av juli månad
1926 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett
belopp, motsvarande vad befattningshavaren skulle hava i den
befattning han vid utgången av juni månad 1926 innehar i
förskott uppburit för juli månad 1926, om de dittillsvarande
avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanord-
ning må bestridas av den i staten för förste provinsiälläkare
och provinsiälläkare upptagna anslagsposten till avlöningar till
förste provinsiälläkare och provinsiälläkare;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må, i huvudsaklig överens-
stämmelse med förut angivna grunder, utfärda nödiga bestäm-
melser i övrigt i fråga om övergång på ny stat för de tjänste-

män, å vilka det föreslagna avlöningsreglementet skulle äga tillämpning;

dels medgiva, att kostnaderna för de förmåner, som omförmälas i 11, 22, 23, 24 och 27 §§ av förslaget till avlöningsreglemente, må bestridas i enlighet med de grunder, ovan angivits;

dels medgiva, att vederbörlig ersättning till vikarie å förste provinsialläkar- eller provinsialläkarbefattning må, i den mån tillgängliga avlöningsmedel därtill icke lämna tillgång, bestridas av det ordinarie förslagsanslaget till allmän hälso- och sjukvård;

dels medgiva, att, därest Kungl. Maj:t så finner erforderligt, den i ovanberörda förslag till avlöningsreglemente omförmälda lönenämnd må redan före ingången av juli månad 1926 upptaga frågor rörande förste provinsialläkare och provinsialläkare;

dels godkänna det av mig här ovan framlagda förslaget till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare;

dels, med uteslutande ur riksstaten av det under femte huvudtiteln, avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen medicinalstyrelsen med dithörande stater, uppförda ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, under samma avdelning och underavdelning med oförändrad rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av..... kronor 2,600,000;

dels till tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av kronor 3,780;

dels till flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare för samma budgetår anvisa ett extra förslagsanslag av..... kronor 3,000;

dels ock i riksstaten uppföra det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till extra provinsialläkares avlönande med oförändrat belopp..... kronor 25,000.

Vad departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Åke Karlholm.

Distrikt	G r u p p							Be- gynnelse- lön enligt gammal stat	Be- gynnelse- lön enligt ny stat	Slutlön enligt gammal stat	Slutlön enligt ny stat	
	I	II	III	IV	V	VI	VII					
Bodens	—	—	III	—	—	—	—	¹⁾ 8,500	7,980	²⁾ 9,500	9,420	
Strömsunds	—	—	—	IV	—	—	—	²⁾ »	8,400	»	9,840	
Jörns	—	—	—	IV	—	—	—	²⁾ »	»	»	»	
Haparanda	—	—	—	IV	—	—	—	²⁾ »	»	»	»	
Hammerdals	—	—	—	IV	—	—	—	²⁾ »	»	»	»	
Råneå	—	—	—	IV	—	—	—	²⁾ »	»	»	»	
Lycksele	—	—	—	IV	—	—	—	²⁾ »	»	»	»	
Hotings	—	—	—	IV	—	—	—	¹⁾ 8,750	»	9,750	»	
Los	—	—	—	IV	—	—	—	¹⁾ 9,000	»	²⁾ 10,000	»	
Harads	—	—	—	—	V	—	—	8,000	8,820	9,000	10,260	
Vilhelmina	—	—	—	—	V	—	—	8,500	»	9,500	»	
Asele	—	—	—	—	V	—	—	»	»	»	»	
Månsåsens	—	—	—	—	V	—	—	²⁾ 9,000	»	10,000	»	
Norsjö	—	—	—	—	V	—	—	²⁾ »	»	»	»	
Hede	—	—	—	—	V	—	—	²⁾ »	»	»	»	
Övertorneå	—	—	—	—	V	—	—	²⁾ »	»	»	»	
Bjurholms	—	—	—	—	V	—	—	¹⁾ 9,250	»	10,250	»	
Stuguns	—	—	—	—	—	VI	—	9,000	9,240	10,000	10,680	
Jockmocks	—	—	—	—	—	VI	—	¹⁾ 9,500	»	10,500	»	
Överkalix	—	—	—	—	—	VI	—	¹⁾ 9,750	»	²⁾ 10,750	»	
Dorotea	—	—	—	—	—	VII	—	²⁾ »	9,660	»	11,100	
Föllinge	—	—	—	—	—	VII	—	²⁾ »	»	»	»	
Stensele	—	—	—	—	—	VII	—	²⁾ »	»	»	»	
Arvidsjaur	—	—	—	—	—	VII	—	¹⁾ 10,000	»	11,000	»	
Malåträsk	—	—	—	—	—	VII	—	¹⁾ 10,500	³⁾ 10,080	11,500	³⁾ 11,520	
Sorsele	—	—	—	—	—	VII	—	¹⁾ »	»	»	»	
Gäddede	—	—	—	—	—	VII	—	¹⁾ »	»	»	»	
Vittangi	—	—	—	—	—	VII	—	¹⁾ »	»	»	»	
Pajala	—	—	—	—	—	VII	—	¹⁾ »	»	»	»	
Tärna	—	—	—	—	—	VII	—	¹⁾ 11,000	⁴⁾ 10,500	²⁾ 12,000	⁴⁾ 11,940	
Arjeplogs	—	—	—	—	—	VII	—	¹⁾ »	»	²⁾ »	»	
	191	37	13	8	8	3	11					
	271											

¹⁾ Överstiger nya statens lönebelopp, även efter avdrag av 200 kronor expensmedel.

²⁾ » » » » » utan » » 200 » » .

³⁾ Med tillfälligt lönetillägg å 420 kronor.

⁴⁾ » » » » 840 » .

Bilaga II.

Förslag

till

avlöningsreglemente

för förste provinsialläkare och provinsialläkare.

1 §.

Antalet förste provinsialläkar- och provinsialläkarbefattningar fastställs av Kungl. Maj:t och riksdagen.

2 §.

1. Ordinarie tjänsteman äger åtnjuta *avlönning* enligt de i detta reglemente givna föreskrifter och under de i detsamma stadgade villkor.

2. Avlöning utgår, där ej annorlunda i reglementet stadgas, från och med den dag tjänsten tillträdes till och med den dag tjänstemannen avgår på grund av avsked, entledigande eller dödsfall.

3. Utbetalning av avlöning sker månadsvis i efterskott.

4. Angående tjänstemans rätt till pension samt skyldighet att avgå från tjänsten är särskilt stadgat.

3 §.

1. Med ordinarie befattning må icke förenas annan tjänst å rikets eller riksdagens stat, ej heller utan Kungl. Maj:ts i varje särskilt fall lämnade medgivande å kommuns stat.

2. Med ordinarie befattning må ej heller förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej, vad beträffar förste provinsialläkare, Kungl. Maj:t eller, vad angår provinsialläkare, medicinalstyrelsen, efter prövning att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för utövande av statstjänsten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas.

3. I fråga om skyldighet för provinsialläkare att med sin tjänst förena läkarbefattning vid kommunal sjukstuga eller epidemisjukhus inom provinsialläkardistriktet stadgas i 10 § 2 mom.

4 §.

Kvinnlig innehavare av ordinarie befattning vare, därest hon har vårdnad om barn under 15 år, skyldig att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter i fråga om fullständig eller partiell tjänstledighet, som medicinalstyrelsen eller, där styrelsen saknar behörighet att meddela tjänstledigheten, Kungl. Maj:t med hänsyn till befattningens behöriga upprätthållande finner nödigt meddela.

5 §.

1. För befattning, varom i detta reglemente är fråga, utgår lön enligt den under 6 § införda löneplan, vilken upptager under avdelning A för förste provinsialläkare fyra *löneklasser* med särskilda för sju olika *ortsgrupper* fastställda lönebelopp och under avdelning B för provinsialläkare likaledes fyra *löneklasser* med vissa för sju olika *lönegrupper* bestämda lönebelopp, dock med den begränsning för kvinnlig befattningshavare, som i 7 § omförmäles.

Fördelningen av de orter, där förste provinsialläkare äro stationerade, å de uti löneplanen under avdelning A upptagna ortsgupper fastställas av Kungl. Maj:t på grundval av utredning rörande de för orterna gällande allmänna levnadskostnaderna.

Provinsialläkarbefattningarnas fördelning å de uti löneplanen under avdelning B upptagna lönegrupperna fastställas av Kungl. Maj:t.

Den löneklass inom vederbörande avdelning av löneplanen, enligt vilken tjänstemannens lön skall utgå, fastställs i enlighet med föreskrifterna i 7—9 §§.

Inom löneklassen bestämmes lönebeloppet för förste provinsialläkare efter den ortsgrupp, till vilken tjänstemannens stationeringsort blivit hänförd, och för provinsialläkare efter den lönegrupp, till vilken befattningen hör.

2. Förutom lön kunna utgå de särskilda förmåner och ersättningar, som omförmälas i 22—25 §§, ävensom till förste provinsialläkare kallortstillägg enligt stadgandet i 11 §.

3. Förste provinsialläkaren i Gotlands län skall tillika bestrida provinsialläkartjänsten i Visby distrikt utan särskild avlöning därför.

6 §.

Löneplan.

Avdelning A. Förste provinsialläkare.

Löneklass	O r t s g r u p p						
	A	B	C	D	E	F	G
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
2	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980
3	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460
4	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460	11,700	11,940

Avdelning B. Provinsialläkare.

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	7,140	7,560	7,980	8,400	8,820	9,240	9,660
2	7,620	8,040	8,460	8,880	9,300	9,720	10,140
3	8,100	8,520	8,940	9,360	9,780	10,200	10,620
4	8,580	9,000	9,420	9,840	10,260	10,680	11,100

7 §.

1. Vid tillträdandet av ordinarie tjänst erhåller tjänsteman, vare sig han förut innehade sådan tjänst eller ej, lön enligt lägsta löneklassen inom den avdelning av löneplanen, till vilken tjänsten hör, där ej föreskrifterna i 8 § eller 9 § giva anledning till avvikelse härutinnan.

2. Efter att hava tillhört en och samma löneklass under tre år uppflyttas tjänstemannen till närmast högre löneklass, efter ytterligare tre år till den därpå följande högre löneklassen och efter än ytterligare tre år till den högsta löneklassen inom vederbörande avdelning av löneplanen, allt så framåt ej annat följer av föreskrifterna i 8 och 9 §§.

Kvinnlig befattningshavare äge dock icke rätt att åtnjuta lön enligt högsta löneklassen inom den avdelning av löneplanen, till vilken tjänsten hör.

3. Uppflyttning till högre löneklass sker vid ingången av kalenderkvartalet näst efter det, under vilket den för sådan uppflyttning stadgade tjänstetiden i den lägre löneklassen tilländagått.

I övrigt gäller såsom villkor för tjänstemans uppflyttning till högre löneklass:

a) att han under minst fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för vinnande av uppflyttning, skall hava bestritt sin egen eller på grund av förordnande annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke skall föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan tjänstledighet med oavkortad lön eller ledighet för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring;

b) att uppskov med uppflyttningen icke prövats böra äga rum med hänsyn till mindre väl vitsordad tjänstgöring under den tid, tjänstemannen tillhört den lägre löneklassen; dock att härvid viss i tjänsten begången förseelse, för vilken tjänstemannen särskilt bestraffats, icke i och för sig må räknas honom till last, utan hänsyn därtill tagas, endast då förseelsen kan sägas karaktärisera arten av tjänstgöringen i dess helhet; samt

c) att tjänstemannen icke redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han, enligt vad därom särskilt är stadgat, skall vara skyldig att avgå från tjänsten.

Beslut om uppskov av anledning, som i punkten b) sägs, må icke fattas utan att tjänstemannen lämnats tillfälle att förklara sig; och skall sådant beslut avse viss tid, minst ett halvt och högst tre år. Vid uppskovstidens utgång skall uppflyttning ske, om ej tjänstgöringen under nämnda tid givit anledning till förnyat uppskov därmed.

4. Har tjänsteman, med tillämpning av föreskriften i 3 mom. punkten b), först efter viss tids uppskov blivit uppflyttad till högre löneklass, må medicinalstyrelsen sedermera, om hans fortsatta tjänstgöring anses böra föranleda därtill, kunna förordna, att han för uppflyttning till än högre löneklass skall äga såsom tjänstetid tillgodoräkna sig jämväl den tid, uppskovet varat.

8 §.

1. Om den, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till provinsialläkar- eller förste provinsialläkartjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans begynnelöen i denna tjänst och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han i en följd innehaft dylik anställning.

2. För samma ändamål, som avses i 1 mom., må befattningshavare, efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, helt eller delvis tillgodoräknas jämväl den tid han utom statens tjänst utfört sådant arbete av direkt allmännyttig beskaffenhet, som i avseende å sin art och omfattning finnes ur det allmännas synpunkt svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det arbete han har att utföra å befattningen.

3. Vid sådant tillgodoräknande, varom i 1 och 2 mom. sägs, tages icke hänsyn till del av kalenderkvartal.

9 §.

1. Därest provinsialläkare befordras till förste provinsialläkare och före tillträddandet av sistnämnda tjänst åtnjutit lön enligt högsta löneklassen i den förra befattningen, äger han att, för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya tjänsten, räkna sig tillgodo den tid intill tre år, varunder han tillhört förberörda löneklass i den förra befattningen.

Vid provinsialläkares befordran till förste provinsialläkartjänst må, i den mån så provas skäligt, för bestämmandet av hans begynnelselönen i den nya tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass kunna tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han såsom ordinarie tjänsteman inom de närmaste nio åren före befordringen på förordnande eller å extra stat uppehållit befattning, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än förste provinsialläkarbefattningen. Härvid må dock icke tillgodoräknas förordnande eller annan tjänstgöring av kortare varaktighet än sex månader i ett sammanhang.

För det ändamål, som i föregående stycke avses, och under iakttagande i tillämpliga delar av där stadgade grunder må Kungl. Maj:t, efter prövning i varje särskilt fall, kunna tillgodoräkna tjänsteman jämväl tid, varunder denne eljest i statens tjänst utfört arbete, som i avseende å art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det, han har att i den erhållna tjänsten utföra.

2. Därest tjänsteman befordras eller eljest efter egen ansökning förflyttas från ordinarie befattning vid sådant statens verk, för vilket löneroglering genomförts efter liknande grunder, som tillämpats i detta reglemente, till provinsialläkar- eller förste provinsialläkartjänst, ankommer det på Kungl. Maj:t att, i anslutning till de grunder som för motsvarande fall äro meddelade beträffande den förra befattningen, bestämma efter vilken löneklass i den nya tjänsten lönen må utgå.

3. Förflyttas förste provinsialläkare efter egen ansökning till provinsialläkartjänst, äger tjänsteman åtnjuta lön enligt högsta löneklassen i sistnämnda tjänst, varvid dock i fråga om kvinnlig befattningshavare skall iakttagas den begränsning, som i 7 § oförmåles.

10 §.

1. Tjänsteman skall vara underkastad såväl föreskrifterna i den för honom gällande instruktion samt taxa för arvode för enskild sjukvård och för intyg, meddelade på enskild begäran, ävensom för vissa tjänstförrättningar, som ock den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller den jämkning i åligganden eller den roglering av tjänstgöringsområde eller den förändring av stationeringsort inom tjänstgöringsområdet, som kan bliva honom i behörig ordning ålagd.

Därjämte skola förste provinsialläkare och provinsialläkare vara skyldiga, att, då Kungl. Maj:t, på framställning av medicinalstyrelsen och efter vederbörandes hörande, med hänsyn till allmänna hälso- och sjukvårdens behov prövar sådant nödigt, låta sig förflyttas: förste provinsialläkare till annan

förste provinsialläkartjänst eller till sådan byråchefsbefattning i medicinalstyrelsen, vars innehavare skall vara legitimerad läkare, samt provinsialläkare till annan provinsialläkartjänst.

2. Provinsialläkare skall, om han därtill med medicinalstyrelsens medgivande förordnas, vara skyldig att mot särskild ersättning bestrida jämväl läkarbefattning vid kommunal sjukstuga, belägen vid eller i närheten av provinsialläkarens station, eller vid epidemisjukhus inom distriktet. Den för ifrågakvarande uppdrag utgående särskilda ersättningen skall, där ej överenskommelse kan träffas, bestämmas av medicinalstyrelsen.

Provinsialläkaren i Järvsö distrikt skall vara skyldig att mot stadgad ersättning vara läkare vid sjukhuset i Järvsö för spetälska.

11 §.

Till förste provinsialläkare, som är bosatt i Umeå eller Luleå, utgår kallortstillägg med i förra fallet 60 kronor och i senare fallet 195 kronor.

12 §.

Tjänsteman äger uppbära oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg icke blott för den tid, han tjänstgjort å egen eller, vad angår provinsialläkare, å förste provinsialläkarbefattning eller tjänstgjort såsom lärare vid eller deltagit i medicinska fortsättningskurser eller för provinsialläkare och förste provinsialläkare avsedda utbildnings- och repetitionskurser utan även för den tid, under vilken han enligt bestämmelserna i 18 § åtnjutit semester eller vilken han med vederbörligt medgivande använt för att utom sin tjänstgöringsort göra iakttagelser eller idka studier, som kunna tjäna tjänstens intressen, eller för tid, som åtgått för fullgörande av de skyldigheter, vilka ålegat honom såsom styrelsemedlem, fullmäktig eller revisor i civilstatens änke- och pupillkassa eller statsunderstödd pensionsanstalt, däri tjänstemannen är delägare.

13 §.

1. Därest tjänsteman av behörigen styrkt sjukdom, i andra fall än uti 2 och 3 mom. avses, hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej Kungl. Maj:t för särskilt fall finner skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å lönen vidkännas ett *tjänstledighetsavdrag* till belopp för dag räknat, som framgår av nedanstående tabell:

A. Förste provinsialläkare.

Löneklass enligt 6 § avd. A.	Tjänstledighetsavdrag	
	kronor	öre
1	8	—
2	8	50
3	9	—
4	9	50

B. Provinsialläkare.

Löneklass enligt 6 § avd. B.	Tjänstledighetsavdrag	
	kronor	öre
1	6	—
2	6	50
3	7	—
4	7	50

Vad sålunda stadgats äger icke tillämpning å sjukdom, som står i samband med havandeskap eller barnsbörd.

2. Har tjänsteman skadats till följd av olycksfall i tjänsten och därigenom blivit hindrad att uppehålla sin befattning, skall han:

a) om olycksfallet medfört sjukdom, åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, så länge sjukdomen varar, samt

b) om olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan, under tiden likaledes åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, dock högst intill dess sex månader förflutit från dagen för olycksfallet, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej i vederbörlig ordning medgives, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

3. Har tjänsteman ådragit sig smittosam sjukdom, som kan anses hava uppkommit genom tjänstutövning, och därigenom hindrats att uppehålla sin befattning eller har han förbjudits att tjänstgöra till förekommande av smittofara, må han under tiden åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, dock högst under sex månader, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej i vederbörlig ordning medgives, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

4. Föreskrifterna i denna paragraf gälla endast för tid, intill dess, enligt vad därom är särskilt stadgat, skyldighet att avgå från tjänsten inträder.

14 §.

Tjänsteman, vilken beviljats ledighet av annan anledning än i 12 och 13 §§ omförmäles eller är hindrad att bestrida sin tjänst på grund av giltigt förfall, skall för sådan tid av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 13 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, samt kan förpliktas att av avlöningen ytterligare avstå, vad med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt.

15 §.

Har tjänsteman erhållit befrielse från viss del av tjänstgöringen, må i vederbörlig ordning bestämmas, om och i vad mån avdrag å avlöningen för sådan tid må äga rum.

16 §.

1. Provinsialläkare skall, om han därtill förordnas, vara skyldig att under sammanlagt högst tre månader av ett och samma kalenderår såsom vikarie bestrida förste provinsialläkarbefattning. För den tid, vikariatet varar, äger han uppbära särskild *vikariatsersättning* med tio kronor för dag.

Förste provinsialläkare är, om han därtill förordnas, pliktig att under sammanlagt högst tre månader av ett och samma kalenderår såsom vikarie bestrida sådan byråchefsbeftattning i medicinalstyrelsen, vars innehavare skall vara legitimerad läkare. För den tid, vikariatet varar, äger han uppbära i särskild ordning bestämd ersättning.

2. Ersättning till vikarie för tjänsteman, som meddelats i 15 § omfördäld befrielse från viss del av tjänstgöringen, må, där ej undantagsvis vikariatsersättning finnes böra utgå enligt de i 1 mom. av förevarande paragraf angivna grunder, bestämmas till det lägre belopp, som prövas skäligt.

3. Vad i 1 mom. stadgats skall äga motsvarande tillämpning i fråga om provinsialläkare, som uppehåller ledig förste provinsialläkartjänst eller erhållit uppdrag att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på sådan tjänst.

4. Provinsialläkare skall, om han därtill förordnas, vara skyldig att under högst femton dagar i följd jämte egen tjänst bestrida provinsialläkartjänst i angränsande distrikt. För den tid, vikariatet varar, äger han uppbära, utöver egna löneförmåner, särskild vikariatsersättning med åtta kronor för dag.

17 §.

1. Varder tjänsteman avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, skall hans avlöning under tiden innehållas, så framt ej finnes skäligt låta honom uppbära något därav.

2. Avhåller sig tjänsteman från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall, må han för den tid icke åtnjuta någon avlöning.

18 §.

Tjänsteman äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta *semester* under nedan angivna antal dagar:

	Intill det år, under vilket tjänstemannen fyller 40 år	Från och med det år, under vilket tjänstemannen fyller 40 år
Provinsialläkare	35 dagar	45 dagar
Förste provinsialläkare	45 "	45 "

19 §.

Tjänsteman, som åtnjuter semester eller annan tjänstledighet, skall till vikarien avstå det arvode enligt taxa, vilket belöper å de av vikarien verkställda tjänstegöromål.

20 §.

Provinsialläkare i distrikt, där särskild *tjänstebostad* är för läkaren anordnad och av länsstyrelsen, efter förste provinsialläkarens hörande, godkänd, är skyldig att förhyra densamma till av länsstyrelsen fastställt belopp, icke överstigande 1,800 kronor om året.

Avflyttning från dylik tjänstebostad skall, såvida ej annorlunda överenskommes, ske

a) därest bostadsinnehavaren förflyttas till tjänst, i vilken tjänstebostad finnes tillgänglig, inom skälig tid därefter, men då så ej är fallet, å den fardag, som inträffar näst efter tre månader från det han erhöi kännedom rörande förflyttningen,

b) därest bostadsinnehavaren avgår ur tjänst på grund av uppnådd pensionsålder, nästa fardag därefter,

c) därest han av annan anledning avgår ur tjänst eller entledigas, vid den löpande månadens utgång, samt

d) därest bostadsinnehavaren avlidit, å den fardag, som inträffar näst efter tre månader från dödsfallet.

Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo åligger att till vikarie å provinsialläkartjänsten eller ny innehavare därav kostnadsfritt upplåta till dylik bostad hörande mottagningslokal ävensom, i den omfattning, som kan finnas lämplig, och mot skälig gottgörelse, tillhandahålla nödigt bostadsutrymme.

21 §.

Det åligger provinsialläkare att jämväl i fall, då i nästföregående paragraf omnämnd tjänstebostad icke finnes anordnad, där så påkallas och omständigheterna sådant medgiva, mot skälig gottgörelse tillhandahålla vikarie nödigt bostadsutrymme samt, i förekommande fall, mottagningsrum.

22 §.

Tjänsteman erhåller vid skada till följd av olycksfall i tjänsten på statens bekostnad erforderlig *läkarvård* jämte läkemedel samt, där olycksfallet medfört förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, jämväl andra till arbetsförmågans höjande nödiga hjälpmedel, allt enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar.

Vad nu är sagt gäller ock i tillämpliga delar för det fall att tjänsteman ådragit sig smittosam sjukdom, som kan anses hava uppkommit genom tjänstutövning.

23 §.

1. För sådana regelbundet eller ofta återkommande *resor*, som innefattas i tjänstemans vanliga tjänstutövning, må tjänsteman åtnjuta ersättning enligt särskilda av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

2. Under tjänstutövning å annan ort än stationeringsorten må tjänsteman kunna komma i åtnjutande av *tjänstgöringstraktamente* enligt av Kungl. Maj:t utfärdade grunder, dock icke i något fall till högre belopp än den för tjänstemannen enligt resereglementet bestämda traktamentsersättning.

24 §.

Har tjänsteman, utan att han på egen ansökning eller efter därom uttryckt önskan förflyttats till annan befattning inom innehavande tjänstegrad, ålagts förändrad stationerings- eller bostadsort, eller har tjänsteman till följd av befordran eller förordnande att uppehålla högre tjänst nödgats flytta till annan ort än den förutvarande stationeringsorten, skall han vara berättigad att erhålla skälig *ersättning för flyttningskostnad* samt för den ökade utgift, som för honom må hava uppstått därigenom att han måst vidkännas kostnad för bostad å såväl den gamla som den nya stationeringsorten, allt enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t meddelar.

I den mån en utvidgad förmån i förenämnda hänseende anses böra ifrågakomma, skall lända till efterrättelse vad Kungl. Maj:t och riksdagen därutinnan besluta.

25 §.

Förste provinsialläkare äger åtnjuta ersättning med av Kungl. Maj:t fastställt årligt belopp för bestridande av kostnader för expeditiionslokal samt skrivhjälp och andra expenser, och utgår sådan ersättning, där ej för särskilt fall annorlunda bestämmes, till befattningens ordinarie innehavare jämväl för tid, varunder han åtnjuter semester eller annan tjänstledighet, dock med skyldighet för honom att utan kostnad för vikarien tillhandahålla denne ej mindre expeditiionslokal än även inom det för ändamålet anvisade beloppet skrivhjälp, skrivmaterialier och telefon.

Under vakans å förste provinsialläkartjänst uppbäres beloppet av vikarien å tjänsten.

26 §.

Ersättning till tjänsteman för tjänstgöring i vederbörande befattning må icke utbetalas utöver vad i detta reglemente förutsättes eller eljest enligt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen må utgå, så framt ej för fullgörande av visst uppdrag eller arbete, som kan anses falla utom tjänstemannens vanliga tjänstutövning, anvisats särskilda medel eller Kungl. Maj:t finner skäl medgiva särskild gottgörelse.

27 §.

Avlider tjänsteman, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp av 500 kronor.

28 §.

Där det enligt detta reglemente ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda allmänna föreskrifter i ämne, som omhandlas i reglementet, bör, innan sådant ärende till avgörande företages, yttrande inhämtas från en *lönenämnd*, i vilken löntagar-, förvaltnings- och de allmänna intressena böra vara representerade; och har lönenämnden jämväl att bereda andra ärenden av huvudsakligen löneteknisk natur, vilka Kungl. Maj:t kan finna lämpligt hänskjuta till densamma.

29 §.

Innehar förste provinsialläkare eller provinsialläkare omedelbart före den tidpunkt, då detta reglemente träder i kraft, ordinarie sådan befattning å då gällande stat, och vill han icke underkasta sig detta reglementes villkor och bestämmelser, och kan han icke heller där till lagligen förbindas, skall han göra anmälan i nämnda hänseende till medicinalstyrelsen före viss av Kungl. Maj:t bestämd tidpunkt. Tjänsteman, som före sistberörda tidpunkt gjort dylik anmälan, skall varda bibehållen vid honom enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom.

En var annan, som utan att tillhöra äldre lönestat vid den tidpunkt, då detta reglemente träder i kraft, innehar ordinarie befattning såsom förste provinsialläkare eller provinsialläkare eller som senare tillträder sådan befattning, är pliktig att underkasta sig detta reglementes föreskrifter och villkor ävensom dels, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, omreglering av extra inkomster, som kunna medfölja befattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed, dels ock de ändrade bestämmelser, som kunna varda utfärdade rörande i 13 § 3 mom., 22, 23, 24 och 25 §§ berörda hänseenden samt i fråga om pension.

Detta reglemente träder i kraft den 1 juli 1926.
